

linax elixatoriu cōueniēs falsa est aq decoctiōis eorū cū aliquātulo pulueris spēz dulciū:& p̄cipue si ī p̄dicta decoctiōe addat saluia: ylopus:petrosilinū:& hoc ī hyeme:& in estate sufficit sola aq cū ali quātulo siccī summitatū uitis.Sed p̄ falsa caponū & gallinarū pin guitiū pastilladog: nihil penitus est apponendū nisi aliquātulū pulue ris spērū & in sine agresta supradicta in estate:optimū uinū in hyc me.Pisces uero quāto sunt grossioris carnis & difficilioris digestio nis & maioris supfluitatis & humidioris nature:tāto indigent salis calidioribus & acutioribus:& hoc ēt uerum est in carnibus.

In hoc textu po
nunt due cōmodita Si fore uis sanus abluē sepe manus
tes prouenientes ex Lotio post mēsam tibi cōfert munera bina
lotōe manuum post Mundificat palmas & lumina reddit acuta
cibū sumptū. Prima

est:qa p̄ hoc palme manus mundant. Secūda est:qa reddit lumina
acuta.i. p̄dest oculis & hoc maxime p̄ accidēs:qa manus sunt istru
mēta mūdandi oculos:quare multū cōfert eas eē mūdās.Et de istis
cōmoditatibus dictum est ēt prius ibi.Lumina mane manus.

In hoc textu po
nunt duo uitāda cir Panis non calidus nec sit nimis inueteratus
ca electionem panis. Sed fermētatus oculus sit bene coctus
Primū est caliditas. Modice salitus frugibus ualidis sit electus
Non.n. debet panis Nō comedas crustā colerā:qa gignit adustā
comedi calidus.Pa Panis falsatus fermentatus bene coctus
nis.n. calidus est hu Purus sit sanus:que nō ita sit tibi uanus
mane naturā nociu.

Iuxta illud Aui.ii.can.c.de pane:dicētis.Nō comedat calidus sicut
est.Panis.n.calidus nō est apud naturā receprabilis & acceptio eius
q̄ est de furno & reliquoz: sibi similiū ē mala. Et rō est: qa talis pa/

nis multū opilat.Et postea iterū dicit Aui. Panis calidus sitim facit
sua caliditate & natat p̄ suā humiditatē uaporosam: & est uelocis
digestionis & tarde descētionis. Et quis iste panis calidus nō cōue
niat in regimine sanitatis quo ad esum:odor tñ panis calidi multū
cōfert.resuscitat.n.sineopizātē:& possibile est aliquos hoies uiuere
ex odore panis calidi.Secūdū ē q̄ nō debemus comedere panē diu
pistū siue muscidū:qa talis panis nō est cōueniēs pro nutrīmēto na
ture humane:exsiccat.n.corpus ac humores melācolicos generat:&
ex isto relinquit q̄ panis nō debet esse calidus nec uetustate indura
tus:sed priori die coctus:postea in textu ponunt q̄nq̄ cōditōes pa
nis electi.Q uaz̄ prima est q̄ panis debet esse fermentatus bene.Et
istud uult Gal.i.alimē.c.ii.dicens.Optimi aut panū pro digestione
sunt q̄ maxie fermētati & q̄ assationē habuerūt a cōmēsurato igne
in clibano.Et itez̄ eo.c.dicit q̄ uero penitus infermentatus est:nullū
utilis est.Et secūdū Aui.ii.can.c.de pane. Panis habēs paz̄ fermēti
plurimi est nutrīmēti:sed eius nutrīmētū opilat nisi illos q̄ sunt plu
rimi exercitii.Secūda ē q̄ panis debet eē oculatus.i.porosus:& per
hoc denotat q̄ uiscositas eius est ablata. Vez̄ est tñ q̄ iste panis se
cūdū Aui.loco p̄all.uelocis est penetrationis & minoris nutrimenti
& deterioris:sicut est panis opirus q̄ est plurimi surfuris. Tertia est
q̄ panis debet esse bene coctus:qa panis male coctus male digestio
nis est:& stomacho grauedinē affert.Et Auic.ii.can.loco p̄all.dicit.
Et ille q̄ nō bene decoquit̄ est plurimi nutrimenti.sed ēt nutrīmētū
opilat nisi illos q̄ sunt plurimi exercitii.Et panis de patella est huius
generis:eius nāq̄ pars interior raro decoquit̄ bñ.Q uarta est q̄ pa
nis debet esse tēpate salitus.Nimiū.n.dulcis opilat & nimiū salus
exsiccat:moderate tñ salus optimū nutrīmētū p̄bet dū tñ cetere cō
ditiones assint. Quinta est q̄ sit factus ex optimis granis:uidelicet
ex optimo tritico & sana messe collecto. Deinde subdit text.q̄ nos

debemus cauere ab esu cruste panis: q̄a illa generat colerā adustā si
ue humorē melancolicū: ex quo. n. ipsa adusta & sicca & humor ab
eagenitus adustus erit & siccus: & p̄pterea nobiles q̄ natura coleri
ci sunt deponere faciūt supiorē crustā panis ac inferiorē quos imi
tant̄ plati & deliciofi. Eligat̄ igit̄ mica panis q̄ est melioris maioris
& uelocioris nutrimentū q̄ crusta. Verū ē tñ q̄ aliqū cōuenit sanis ha
bentibus stomachū humidū & uolētibus demacerari & in fine co
mestionis plus cōpetit. Iuuat. n. cibi descensum & cōfortat orificiū
stomachi. postea in duobus ultimis uersibus innuit̄ q̄ d̄ panis bonus
debet h̄re istas q̄nq̄ cōditōes. s. q̄ sit salitus fermētatus: bñ coctus:
purus. i. de mundis granis & sanus. i. de granis sana messe collectis.
Et istas cōditiones partim inuit̄ Aui. loco p̄all. dicēs. Oportet ut sit
panis mundus salitus massam habēs cōfectā fermētatus coctus be
ne & una nocte permanens. Et circa istud est sciendū q̄ si queratur
nutritio maior & prior mūdificet̄ panis a furfure: & si uelimus uen
tris subductionē aliquāle dimittamus aliquā partē furfuris: fursur
enim parum nutrit & uentrem subducit & farina econuerso.

In hoc textu cō/
parat autor carnē

porcinā carni ouine Est caro porcina: sine uino peior ouina.
dicēs q̄ caro porci/ Si tribuis uina: tunc est cibus medicina.
na sine uino minus sana est ouina. tñ si caro porcina sumat̄ cū ui/
no ipsa est optimū nutrimentū & medicinā p̄bens q̄ multū hume/
ctat: & hoc intelligēdum est maxime de porcellis assis siue de apris
optime preparatis. Et circa istud est sciendū q̄ carnes porcine qui
bus rustici & cōmunes utunt̄ q̄ uidelicet sunt salse uel sole uel fu/
mo exsiccate nullo mō saniores sunt carnibus ouinis ceteris parib⁹
siue cū uino siue sine uino sumant̄. Sed istud dictū ueritatē habet
de carnibus porcelloꝝ assatoꝝ uel de carnibus aprinis mō p̄dicto.

Illia porcoꝝ bona sunt: mala sunt reliquoꝝ. In hoc textu cō/
parant̄ omasa por/
coꝝ omasis reliquoꝝ brutoꝝ. & dicit textus q̄ omasa porcoꝝ. i. ite
stina p̄ualēt quo ad esum intestinis alioꝝ brutoꝝ. Cuius rō p̄t esse
ista: q̄a pauca itestina comedimus nisi illa q̄ replent̄ sanguine uel q̄
aialiu multū sunt pinguiū cuiusmodi sunt porci. Nā solus sanguis
porci p̄p suā cōplexionē & similitudinē cōplexionis cū natura huma
na est sanguis quo omasa siue itestina implent̄. Et filit̄ porci faci
lius ipinguat̄ q̄ aliqd̄ alioꝝ brutoꝝ. iō magis sumimus itestina por
ci q̄ alioꝝ brutoꝝ.

Impedit urinam mustū soluit cito uentrem

Epatis emfrasm: splenis generat lapidēq̄

Hic ponunt̄. v.

nocumēta pueniē/
tia ex potatione no

ui uini uel musti. Primū est q̄ mustū ipedit urinā & hoc p̄t intelli
gi dupliciter. Primo q̄a mustū grossum p̄p suā grossitudinē ex fece
admixta opilat ipsam epar siue ipsos renes sic q̄ urina de facili nō
p̄t h̄re suū cursum. Secundo ipedit urinā quo ad debitū mō sicut
facit mustū remēse aliqd̄ & q̄dā alia uina subtilia: sicut est q̄a aliqd̄
mustū remēse cuius feces sunt mordicātes & dū ipm uenit i uesciā
ille partes terrestres nitrofe mordicant uesciā & cogūt urinare sine
ordine debito & mō cōsuetō. Secundū est q̄ soluit uentrē. Et rō est
q̄a abstergit uiscera nitrositate siue faldedine sue fecis: & stimulat ea
ad expulsionē. Primo p̄p mordicationē fecis. Secūdo p̄p multitudi
nē uentositatis quā inducit tale uinū siue mustū. Tercio lubricādo
cito iferius p̄ uia indigestibilitatis & grauaminis stomachi: q̄re sto
machus se relaxat & portas nariū cōpressas apit. Tertiū est q̄ mu
stū nocet bone cōplexiōi epatiū: q̄a opilat ipm p̄p imixtionē pluri
mā sue fecis & pducit ad dissenteria epaticā p̄p inflationē eius qua
debilitat epar. Et istud uult Auic. iiii. in. c. de regimine aque & uini.

Et sic et inducit cathedra siue mala dispositione coloris & malas inducit egritudines epatis. s. diuersas & spes ydropis. Quartum est: quod multum nocet spleni & dispositioni eius propter eadem causam quam dicta est de epate: quia opilat splenem: & sic inducit duriciem eius. Quintum est: quod multum generat lapidem & maxime illum qui in renibus est: qui rubeus est: de facili fragibilis causa opilatiois quam facit & grossitudine sue substantie. Et istud uerum est de musto uinorum multum dulcium non habentes feces nitrosas & mordicantes. Mustum. n. habens feces nitrosas & mordicantes magis impedit lapidem: quia multum facit urinare sicut multum aliquid renem facit apparere arenulas in urina siue grauelam: quia facit multum urinare. Multa. n. urina sua lotionem abstergit arenulas adherentes que cum ea expellantur.

Hic ponunt. ii. Potus aque sumptus fit edenti ualde nociuus nocumeta puenit. Infrigidat stomachum cibum nitit fore crudum. tia ex potu aque & hoc quo ad edentem. Primum est quod potus aqua nocet stomacho edentis. Cuius ratio est: quia ipsum infrigidat & relaxat & maxime deiicit appetitum eibi. Secundum est quod potus aqua cum sumitur cibus impedit digestionem cum cibum sumptum incrudet. Et istud uult Aui. in. i. c. de regimine eius quod comedit: dicens. Neque post ipsum. s. cibum multa bibenda est aqua quod iter ipsum. s. cibum & corpus stomachi separationem faciat: & ipsum natare faciat. Et. c. de regimine aqua & uini dicit. Et cum natura indigeredo nutriens studeat facietate aqua iam pcedere sufficenter. i. si pcesserit facietas aque sufficiens ad bona cibi pmixtionem: aqua uehementer est impediens supple digestionem inchoata. Et idem uult Aui. ii. can. trac. i. c. iiii. dicens. Est et uitadus potus aqua in mensa nisi ratione adherentie & tarditatis descensus bucelle. Non est. n. sumenda aqua cum cibo. Et Auer. i. co. ait. Cuius quidem huius est quoniam cum sumitur aqua super cibum priusquam stomachus calefacerit ipsum infrigidat & incrudat. Est et causa que supnatet cibus sumptus in stoma-

cho: que et non adhereat & uniat eadem quod conterat ipsum sicut exigitur. Actio namque stomachi super sumptum cibum fit conteredo & coquedo simul Vnde sicut cum infunditur simul & in magna quantitate aqua in olla pro quod tardat cibi decoctio in eadem: sic et congerit idem ipsi stomacho. Et istud maxime uerificat de potu multe aqua. Modica. n. quantitas aqua frigide sugedo sumpta potest concedi ante descensum cibi ut per eam copulet cibi descensus ad inferiora: & hoc si sitis infestauerit: & bibere coegerit. Nam modica quantitas aqua frigide predicto modo sumpta stomachum alleuiat & colligit. alleuiat quidem a siti: alleuiat et cooperando ad descensum cibi. Colligit autem sua frigiditate coadunans partes stomachi. Et istud colligitur ab Aui. locis palle. Notandum quod quis in sitis extinctione aqua sit conuenientior potus quam uinum tamen omnibus consideratis uinum est potus conuenientior in regimine sanitatis quam aqua. nam dato quod in sitis reppessione que est appetitus frigidi & humidus: aqua uniuersaliter melior sit: quia frigida & humida: naturaliter tamen in cibi pmixtione & eiusdem delatione siue missione ad partes corporis extremas uinum pualet aqua: nam uinum ratione sue subtilitatis in substantia & actione subtilius pmisceat: & spaliter: quia natura magis in eo delectat: ideo citius attrahit ipsum & aliis cibis pmisceat: & spaliter: quia hec mixtio fit per uiam cuiusdam ebullitionis: quam uinum magis iuuat ratione uirtualis caliditatis: & aqua impedit ratione frigiditatis. Et sic patet quod uinum pualet aqua in ciborum pmixtione: Et sicut pualet in eorum rudente delatione. nam uinum est optimus penetrator: quod ei debet ratio subtilitatis sue substantie: & ratio caliditatis uirtualis: subtilia. n. & calida multum sunt penetratiua: & per consequens uinum est magis delatiuum quam aqua: aqua nihil est uirtualiter calidum nec substantie aretatis: nec igne: tatis. unum aqua mora transeundo impedit omnem cursum. amplius aqua ex alio non est potus ita conueniens sicut uinum: quia aqua impedit alimendum nutrire eo quod non nutrit: quare illud utique minus nutrit. unum quanto cibus est magis aquaticus tanto est minus nutritiuus. bonum est igitur quod uinum pmisceat

cū cibo qđ solū nō ipedit nutritionē imo multū iuuat: qā uinū est maxime nutritiuū & maxime restauratiuū & uelocissime nutrit. ut prius dictū est. Notādū insup qđ nō solū nociuus est potus aq̄ edēti siue sumēti cibū imo ī pluribus aliis casibus nociuus est. quos nar/ rat Aui. in. i. c. de regimine aq̄ & uini. Primo. n. incōueniēs est in hoīe ieiuno. tunc. n. bibere penetrat aqua bibita nullo retinaculo ipedita usq; ad intima mēbroꝝ principalū mortificans suū calorē innatū. Et istud est ueꝝ de hoīe uere ieiuno. Ebrīo. n. qñq; p̄ficat neq; ledit ipse si ieiunus bibat aquā: qā ieiunus ebrius nō est oīno ieiunus nec est in stomacho uacuis: sed adhuc hēt reliquias aliquas hesterne crā pules: quaz̄ nitrositas aq̄ mitigat & stomachus ab his p̄ aquā abluit & repressis uaporibus & fumis p̄parat stomachus ad receptionem noui nutritiis. Secūdo incōueniēs ē i hoīe exercitato forti exrcitio & silr̄ statū post coitū. nā tūc pori corpis sūt multū apti: quare pene/ trat aqua ī pfunda mēbroꝝ mordificās calorē innatū: q̄ post coitum ēt debilitatus ē. Tercio incōueniēs est post balneationē maxime cū sit hec balneatio uētre uacuo. tūc. n. uie sunt uehemēter apte: quare ledens penetrat aq̄ ut dictū est. De isto potu aq̄ di. Aui. in. iiii. sum. .ii. c. ulti. Ex potu illius ī ieiunio & post balneū & post coitū timet corruptio cōplexionis & ydropisis. Quarto incōueniens est bibere aquā frigidā cā obediēdi siti nocturne mēdose: q̄ accidit incrapula/ tis & ebriis. nā p̄ potū aq̄ frigide phibent̄ resolutio & digestio hu/ moris salis uel fortis uini. uel alterius acuti faciētis sitim: & sic cito post potū reuertit̄ sitis ita fortis ut añ. Sed si uehemēs affuerit sitis nimīū uexās & inqētās nec sufficiat aeris īspirati frigiditas: nec ab/ lutio oris cū aq̄ frigida: bibat sitibūdus aquā frigidā cū uale stricti orificii. siue gracilis rostri quatenus aqua p̄lixius detur super orifi/ cium stomachi ut fortius sitim mitiget: & de ea minus sumat̄ ne di/ gerendoz̄ digestionē penitus ipediat. Quinto generaliter malū est

sanis bibere multā aquā frigidā: qā extinguit calorē innatū: & pectus offendit & stomachi appetitū deiciit: & mēbris oibus neuosis obest. Veꝝ est tñ qđ aq̄ tēpate frigida aliqñ p̄ accidēs appetitū excitat: & stomachū fortē efficit coadunādo ipm̄ & stringēdo uillos eius.

Sunt nutritiue multū: carnes uituline.

In hoc passu au/ tor laudat carnes ui/ tulinas dicēs qđ car/

nes uituline multū sunt nutritiue. Et istud inuit Aui. in. i. c. de regi/ mine eius qđ comedit̄. ubi uult qđ cibus sanitatis cōseruatiuus de/ bet eē tales q̄les sunt carnes: qā sunt filis nature prius apte fieri san/ guis: & maxime carnes edoz̄ & uituloꝝ paruoz̄ lactātiū & agnoꝝ annaliū. Et istas carnes uitulinas sūme laudat Gal. iiii. alim̄. ubi uult qđ carnes uituli lactātis sex ebdomadaꝝ uel octo affate saniores sūt multo nimis: facilis. n. digestiōis & multū nutritiue sunt. Et de istis

carnib; uitulinis ēt

Sūt bōa gallina & capo turtur sturna colūba

prius dictū est.

Quistula uel merula phasianus ethigōcta.

In hoc passu po/

Perdix frigellus orix tremulus amarellus

nunt̄ carnes eligibi/ liores pro nutrimē/

to nature humane aīaliū uolatiliū: & enumerant̄. xiiii. Aues quarū carnes bone sunt pro nutrimēto hoīs. Prima auis est gallina: cuius esus siue comestio nature humane cōueniēs est. Haly. n. Auenzoar Auer. & me. ut dicit Cōsī. p̄ceteris laudāt pulloꝝ carnes & maxime que nōdū pepit & galli q̄ nōdū calcauit. Sūt. n. facilis cōuersionis in sanguinē & humores cuius brodiū optima l̄prophis est medicina. Et de carne gallinarū dicit Aui. ii. can. c. de gallinis & gallo: & caro gallinaz̄ q̄ sūt pulle it̄lectu augmētū efficit: clarificat uocē & aug/ mēt̄at sperma. Et melior gallina secūdū cū ibi ē: q̄ nōdū parit oua.

Secūda auis est capo siue gallius castratus:cuius carnes ponit Cōsi.
dr̄na.lxviii.inter laudabiliores carnes. Et carnes istas & s̄l̄r priores
digerit stomachus a p̄prietate. Tertia auis ē tur̄ q̄ ēt est boni nutri
mēti & bonū generās humorē cuius carnē Auic.ii.ōan.c.de carne:
sūme laudat dicēs. Volucris qdē caro melior nō est quā alduragi.i.
turturus & gallinax & subtilior eaz & nō sunt cū nutrīmēto car
niū alcubegi.i.pdicū &c. Q uarta auis secūdū aliquos est sturnus:
& ista auis debet comedi in iuuetute:& est auis nota teutonice cyn
spree.secūdū alios est starna:quā Rasi.iii.almā. p̄ceteris uolatilibus
laudat dicēs:starnē caro q̄ carne auīū leuior inuenit atq; his q̄ sub
tili uolunt custodiri regimine cōuenientior. Et pōt p̄ starnā intelligi
auis magna uelut anser grisea cinerea:cuius caro laudabilis est ma
xime cū iuuenis fuerit.& isto mō itelligit Ali.p̄ferēs istā carnē aliis
Vel pōt p̄ starnā itelligi maneries pdicis parue quā moyses ur̄ itelli
gere iudeis inquitēs:s̄l̄r starnē nō uident pro dño nō:qa uentrē con
stringūt. Et istā p̄prietatē alii attribuūt pdicibus.carnes.n.ipfaz: uē
trē cōstringūt teste. Ra.iii.almā. Q uinta auis est colūba;q̄ est auis
nota cuius caro est colerica. Et de colūbis dicit Ra.loco p̄all. Colū
be uemētis sunt caliditatis q̄ sanguinē islāmātū generāt & cito fe
bricitare faciūt. Et ergo aptius colūbe comedi debent in pastilis cū
uiuis acerbis q̄ assari. Per uinas.n.acerbas auferē caliditas q̄ sangui
ni inducūt. Et electiores colūbe pro esu sunt colūbe iuuenes uolare
potētes:qa tales sunt leuioris digestiōis & melioris humoris. Pulli.n.
nō uolare potētes caliditatē & humiditatē habēt sup̄fluas:q̄re gros
fos generāt humores.ut uult Aui.ii.can.c.de colūbis. Antiq̄ uero co
lūbe & eaz caro pp̄ caliditatē nimīā & siccitatē & digestiōis diffi
cultatē sunt euitāde. Et s̄l̄r ēt turtures antiq̄. Sexta auis est qstula q̄
ab aliquibus notat̄ coturnix:qa qstula ē nomē onomatopoeion. s̄. sictū
a suo sono. Et caro ista secūdū aliquos ē subtilis substātie:bonū ge

nerās hūorē & multū cōpetit sanis cōualescētib⁹. Secūdū ysaac tñ
coturnices ceteris uolatilibus sunt peiores nec nutrīmēto:nec dige
stioni laudabiles:qa ex comestiōe carnis eaz timetur spasmus & te
thanus:put ēt uult Aui.ii.can.c.de eis.subiūgēs rōnē. l. qa in sub
stātia carniū eaz est uirtus faciēdi hmōi accidētia narrata.& sic nō
pueniūt illa accidētia ex eo solo qa coturnices comedūt eil. boy. Et
hinc est q̄ gallici comedūt coturnices cum molli & pingui cafeo.&
īde faciūt pastilla. Pōt tñ p̄ coturnicē itelligi alia auis a p̄dicta. pdi
ce maior: eiusdē fere coloris cū rubeis pedibus & rostro saporis de
lectabilis:dicta coturnis ytalica ligua. Et isto mō Rasis.iii.almā. ac
cipit coturnicē qñ p̄fert carnes eius post carnes starnē al oꝝ uolati
liū carnibus. Septima auis est merula. q̄ ē eiusdē quātitatis cū stur
no:sed est ad nigredinē tēdēs.& hēns rostrū subrubeū:& s̄l̄r debet
comedi iuuenis. Octaua auis est phasian⁹. i. gallus siluestris q̄ ab oi
bus medicis enumerat̄ iter aues laudabilis carnis. Caro.n.talis auis
nature humane est cōueniētissima:& ē cib⁹ principū & magnatū.
Cōsiliator.n.loco p̄alle.dicit. siluestriū uero laudabiliores sunt pha
siani ad sanitatē & ad robur. Et fortassis ēt uniuersaliter domesti
cū gallinis p̄pinquissimi & eiusdē fere speciei sintq; illis siccioris ae
ris & alimēti ac exercitiū amplioris. Nona auis est ethigoneta:q̄ est
auis pua ad modū pdicis:sed longū rostrū habēs:cuius caro ē opti
ma. Decima est perdix cuius caro secūdū Aui.ii.can.c.de cubegi ē
de subtilioribus carnibus ipinguās:qa multū nutrit: cor abstergēs
ydropsi & stomacho cōferēs & augmētū in coitu faciēs:ueꝝ est tñ
q̄ stringit uētrē. Et istā carnē Gal.iii.alimē.c.x. Et octauo de inge
nio.c.ii.p̄fert oibus aliis uolatilū carnibus. Et dī de ista carne q̄ si
assidue comedat̄ maxime cōfert memoriē. Vndecima est frigellus:
& est auis comedēs racemos:uelociter uolās:s̄l̄s sturno:sed melio
ris nutrīmēti quā sturnus:& multe tales inueniunt̄ ubi sunt uincc:

& inebriant ex esu racemos: & melior ē caro earū circa festū oīum
scōz. Duodecima est orix. Et est secūdū aliquos gallina siluestris si
ue gallina phasiani. Vel secūdū alios est gallina aq̄tica. i. natās ī aq̄:
& siue sit femina phasiani siue gallina aq̄tica: eius caro est boni nu/
trimēti. Decimatertia est tremulus & est auis cōiter stans ppe mare
minor quā gallina: sed est auis fusca alte clamās & uelocissime uo/
lat: & q̄n ambulat sup terrā cauda eius semp tremit: & iō dī tremu/
lus: & hēt sup caput eius lōgas plumas. Et nō est pua auis: lōgā hñs
caudā: q̄ a medicis uocat cauda tremula. Vltima auis est amarellus
& etiam est auis silr existēs in aqs: silis anete: sed ea minor. Et gene/
raliter loquēdo inter aues comestibiles plus laudat ille q̄ uolatu ue/
lociores sunt. Et sicut carnes p̄dictaz: auīū sūt laudabilis nutrimēti
& facilis digestionis: ita ēt repiuntur carnes aliquaz: auīū illauidabi/
lis nutrimēti: difficilis digestiōis: & inequalis cōplexionis. sicut sunt
carnes anserū & pauonū & malaroz: & uniuersaliter auīū habent/
tium collū lōgū & rostrū lōgū degētū in aqs: & carnes passerū que
sunt calidissime: & a tēpamēto lōgissime: & multū excitātes coitū.
Circa electionē uero carnis uolatiliū sciēdū est: q̄ secūdū diuerfas
laudabilioris nutrimēti pprietates ac eius q̄d nutrit sanitatis uel ro/
boris intētionē: carnes laudant uarie: Vñ Gal. respiciēs faciliē altera/
tionē & subtilitatē ī carnibus p̄dicū p̄fert easdē. Ra. uero cū ysaac
respiciēs subtilitatē starne ac leuitatē ipam ceteris p̄tulit. Isaac ēt se/
cūdū diuerfas intētiōes carnes uolatiliū laudauit diuerfas. Aui. ue/
ro laudauit carnes turturū p̄ceteris. uel q̄ respexit ad pprietatē qua
roborat & cōfortat itellētū: uel q̄ ī terris eius est ipsaz tāta boni/
tas q̄ nō est ī aliis terris: sciēdū est insup q̄ carnes uolatiliū plus cō/
ueniūt quā carnes q̄drupedū his q̄ relicto exercitio corporali uocant
cōsiliis studiis & cōreplatiōibus: quia digerūtur facilius aliis: iuxta
illud Gal. iiii. alimē. Digestibilior est tamen hec caro uolatiliū aialiū

& maxime perdicium: & generant sanguinem claz: mūdū: spumo/
sum: mentis exercitiis & eleuationi intellectis aptum.

Hic ponuntur. ii.

Si pisces molles sunt: magno corpe tolle accidentia ex quoz
Si pisces duri: parui sunt plus ualitura noticia atēdit ele/
ctio piscium. Vñ pi

scēs aut sunt duri aut molles. si molles sunt tūc seniores sūt eligibi/
liores. Cuius eā est ista: q̄a mollicies puenit ex humiditate q̄ in iuue/
ne pisces idigesta est: & in sene plus digesta: & sic in iuēute tales pi/
scēs sūt generatiui fleumatū: sed senes minus & sic patet q̄ anguil/
la senior sanior est iuuenē: secūdū quosdā. si uero tales pisces sunt
duri: tūc iuuenes sunt saniores. i. digestibiliores: cuiusmodi sunt lu/
cii & p̄cedurities enim inquātū hui⁹ resistit digestiōi: & istā sniam
ponit Aui. ii. can. c. de piscibus dicēs. Et eligit q̄dē ex piscibus durā
carnem habentibus ille qui est minor: & ex habentibus mollem car/
nem ille qui est maior ad terminum aliquem.

Hic tangūtur. x.

Lucius & parca saxaulis & albica tenca. pisces eligibiles pro
Sornus plagicia cū carpagalbio truca nutrimēto nature hu/
mane: quoz. Prim⁹

est lucius: qui est piscis notus: & dī eē tyrānus pisciū: q̄a nō solum
deuorat pisces alterius speciei: sed ēt eiusdē sp̄ei cum eozū uersus.
Lucius est piscis rex & tyrānus aquaz. aquo nō differt lucius iste
parca. Est ēt piscis dure carnis & natatu uelox. Secūdus est parca: a
pco parcis: ere: dicta p cōtrariū: q̄a nulli pisci parca: imo irata uul/
nerat alios pisces suis squamis quas hēt supra dorsū: nec eā audet
euadere lucius: imo ut narrat Albertus de naturis aialiū: est natura
lis amicitia parce & lucii. Lucius. n. lesus ab alio difficulter sanat:
sed lesus q̄rit parca q̄ uidens eū lesum t̄git & lenit uulnus lucii: sic

lucius sanat: & est parca sifr piscis dure carnis notus: teutonice eyn
baers. Tertius piscis est saxaulis uel saxaulus piscis marinus: apud
gallicos dictus sola. Alii dicunt qd̄ ē piscis teutonice eyn tunghe: &
est piscis multū sanus iter pisces marinos. Quartus est albica: teu/
tonice: & uitine: & est piscis marinus. Quintus est tenca q̄ est dul/
cis piscis aq̄ notus: pellē habēs lubricā atq; uiscosam ad nigredinē
tedēs: sed eius caro est dura. nū ab istis tribus piscibus q̄ sunt luci^o
parca & tenca post eorū coctionē auferē pellis. Et dī iste piscis. teu/
tonice eyn tinche. Sextus est fornus: & est piscis minimus marinus
albus ad quātitatē medie ptis medii digiti: quo ad lōgitudinē: q̄ co/
medit̄ cū capite & spinis: & dī teutonice eyn gaernaert. Septimus
est plagicia & est piscis marinus notus. latus hñs in una pte sue pel/
lis maculas rubeas. & pellis est tota alba curuū os habens teutonice
eyn blatys scol. Octauus est carpa q̄ ē piscis dulcis aq̄ notus. multū
tñ de se est uiscosus: sed a magnatibus decoquit̄ in uino: & sic ab eo
tollit̄ eius uiscositas. Nonus galbio: & est piscis marinus notus a q/
busdā dictus rogetus: teutonice eyn rotbarth: & est piscis dure car/
nis & sanus. Alii textus hñt gouie: & est piscis paruus dulcis aq̄ ad
longitudinē unius digiti lōgi: & est rotūdus & suauissimus: gallice
gouion. Vltimus est truta q̄ est in carne sifis salmoni: nec tñ est sal/
mo & est longus & nō grossus. Et capit̄ ī magnis fluuiis & pmittit
se fricare in aqua: & sic capit̄: & ex eo fiūt pastilla cū spēbus: & est
piscis ualde p̄ciosus: gallice trutes. Circa electionē uero pisciū sciē/
dū est primo q̄ pisces respectu carniū: ceteris parib^o: minoris sunt
nutrimēti: & facilis digestiōis & nutrimentū eorū est pluriū supflui/
tatū: & acumaticū & rigidū & humidū: & minus māsiuū. & sunt
ad digerēdū duri & lōgā faciūt morā in stomacho. Et q̄a ī eorū di/
gestione laborat stomachus: & iterdū corrūpūnt ī stomacho & q̄li/
tate quādā suscipiūt putredinalē: sifim generāt. Et ut sit ad unū di/

cere: carniū laudabiliū nutrimentū melius est nutrimento pisciū. Se/
cūdo sciēdū est q̄ pisces marini sunt meliores in regimine sanitatis
ceteris paribus: piscibus aq̄ dulcis: eorū. n. nutrimentū est minus sup/
fluū & nature carniū magis p̄pinquū. Sed q̄a ceteris parib^o: pisces
marini sunt duri oris carnis piscibus aq̄ dulcis: iō sunt difficilioris
digestionis & resolutiōis & pluris nutrimentū & purioris. Verū est tñ
q̄ in egris magis cōferūt pisces aque dulcis: p̄p debilitatē digestiue
eorū. Tertio sciēdū q̄ ī piscibus tā marinis quā aque dulcis eligēdi
sunt. quorū caro est alba nō uiscosa: sed frāgilis nō multū grossa: sed
subtilis: nō grauis odoris: sed suauis: nec cito putrefactiōis: sed suffi/
ciētis durationis. nō mali coloris sed boni: & quorū habitatio nō est
in lacubus stagnis nec ī locis sordidis: nec ī aqs hñtib^o malas her/
bas. Et eligēdi sunt nō ualde iuuenes nec ualde magni: & q̄ sunt ue/
locis motus & pauce uiscositatis. Et si sint pisces marini eligēdi sūt
q̄ capti fuerūt in fluminib^o multū distātibus a mari: & hoc ceteris
cōditionib^o bonis suppositis. Itē suppositis p̄dictis cōditionib^o quā/
to pisces sunt squamosiores: tāto sunt meliores. Et sifr intelligit̄ de
spinis: q̄a spine multe & squame scrcāt puritatē substātie piscis. Itē
iter pisces marinos meliores & puriores sunt: q̄ capti & nutriti sūt
in mari p̄fundiori & magis agitato: ad qd̄ est cursus pluriū fluuiō/
rū. Et ergo capti ī mari septētrionali qd̄ magis est agitatū & magis
tēpestuosū & uelocioris fluxus & influxus meliores sunt captis in
mari mortuo uel meridionali. Et sifr itelligēdū est de piscibus dul/
cis aque. nā ceteris parib^o quāto aq̄ est p̄fundior & mobilior tāto
piscis in ea nutrit^o est melior. Et de his sufficiētē eligi pōt q̄ pisces
sunt uitupabiles et q̄ laudabiles: sunt: pisces. n. bestiales sicut porcus
carnis marinus: delphin: morua: nō multū cōpetūt in sanitatis regi/
mine. Sunt. n. difficilis digestionis et gossi humoris et multe super/
fluitatis: nec in carnib^o p̄dictorū pisciū apparent cōditiones superius

numerate: puta: albedo subtilitas &c. Et si hos pisces & consiles comedi cōtingat nō statim sunt coquēdi & comedēdi postq̄ capti sūt: sed obseruādi sunt p aliquos dies quousq; eorū carnes mollescant & tremiscāt sine substātie corruptione. Et ē p̄dicti pisces meliores sūt semi salii quā recētes aut p̄fecte salii. Inter alios aut pisces marinos consideratis cōditionibus supradictis laudabiliores uident̄ rogetus & gornatus siue gornus. Nā eorū caro & substātia est purissima. Et post hoc plagicia & sola. sed horum caro est magis uiscosa & nimis frāgibilis & minus alba & magis grossa & minus subtilis: nec horū sapor aut odor est ita delectabilis: & forte piscis merlēgēdus est laudabilior post rogetū. Nō est. n. tāte grossiciei & uisositatis sicut plagicia & sola: & eius substātia est satis frāgibilis sed cōsideratis sapore & odore cū colore & substātie puritate & mollitate deficit i bonitate a rogeto & gornato: & silt̄ itelligat̄ de allece. Et morua iuuenis satis appropinquat p̄dictis i bonitate cōsideratis p̄dictis cōditionibus: est tñ grossior & uiscosior p̄dictis piscibus. salmōnes aut̄ & turboti & maquerelli multū deficiūt i bonitate. sunt. n. multū grossiores & uiscosiores & ad digerendū difficiliores & magis supfluitate pleni. uñ cōpetūt nisi exercitātibus fortib⁹ iuuenib⁹ cū qbusdā salis eorū uisositati grossiciei & frigiditati repugnātibus. Inter pisces aut̄ dulcis aq̄ cōsideratis p̄dictis cōditionib⁹: parca & lucius medio cris: primū gradū bonitatis obtinēt supposito q; sint pingues: deinde uēdosia: & deinde lopia: & quis carpa sit squamosior: p̄dictis tñ nō hēt carnē adeo albā & frāgibilem & subtilē sicut lucius & parca: & sepius reperit̄ i stagnis: & uniuersaliter ceteris parib⁹ meliores sūt pisces dulcis aque q̄ capiūt̄ in aq̄ petrosa currēte uersus septētrionē profunda: multe agitatiois: ad quā nō cōfluūt sordicies ciuitatū: in q̄ ē nō sunt herbe male. Cancrī aut̄ fluuiales & marini multi sunt nu trimēti: & nō facile i stomacho corrūpūt̄: uey sunt difficilis dige/

stionis: sciendū est insup q; pisces recētes corpus humectāt & lac & sperma multiplicāt & multū cōpetūt colericis: & nō sunt comedēdi pisces post forte exercitiū uel fortē laborē: quia tūc de facili in stomacho corrūpūt̄: & caueant ab usu pisciū hātes stomachū debile uel malis humoribus pleniū. Amplius sciendū q; pisces grossi semi salii meliores sunt q̄ recētes pisces: & saliti multi t̄pis nō sunt boni. Itē nō sūt comedēdi pisces & carnes simul: nec pisces & lacticia: nec sunt comedēdi pisces post alios cibos. Itē pisces laudabiles parca saliti & in pauca q̄titate sumpti reuocāt appetitū: & ipm corroborāt si quis habuerit appetitū ad eos.

Vocibus anguille prae sunt si comedatur. Qui phisicā non ignorant hec testificantur. Caseus anguilla nimis obsunt si comedatur. Ni tu sepe bibas & rebibendo bibas

Hic autor subdit qd' anguilla est piscis insanus maxime nocēs uocibus: & hoc pbat sermo ne medicorū & naturalē philosophiā stu

dētū: & rō est: quia anguilla est piscis limosus uiscosus & maxime opilatiuus: & multū deficit a cōditionibus boni piscis prius narratis in parte p̄cedētī: & qd' dictū est de anguilla ē intelligēdū est de lampreda: licet lampredae parue laudabiliores sunt anguillis & minus piculose cū nō sint tāte uisositatis & grossiciei sicut anguille: ut patet ad sensum. Vñ salua reuerētia utentiū isti pisces sunt ualde piculosi quāsi ori sunt saporosi. Horū. n. pisciū in aq̄ similis est generatio generationi serpētū i terra: uñ multū dubitādū est: qd' nō sint uenenosū: uñ eorū capita & cauda i qbus uenēnū cōsueuit ēē: & similiter interior spina: nullo mō sunt edenda. bonū est ēt pp̄ eorū uisositatē qd' submergant̄ in uino optimo uiue & dimittant̄ ibi quousq; mortue sint: & deinde p̄parent̄ cū galētina optimā: sp̄eꝝ scdm̄ qd' coci magnorū dñorū facere cōsueuerūt, bonū est tñ qd' ebulliant̄ primo

duabus ebullitionibus in uino & aq̄: & illa abiecta decoquantur ad p̄fectionē: & fiat gallērina uel pastillatura uel assatura cū salsamento appropriato: uidelicet cū salsa uiridi cū fortibus sp̄ebus & uino in hyeme: & cū debilib⁹ sp̄eb⁹ & agresta & aceto i estate. Commodius tñ est maneriē hmōi pisciū dimittere. Deinde subdit textus: qđ ca/seus & anguilla multū nocēt si comedant: & istud intelligēdū est: si in magna quātitate sumant: quorū cause dicte sunt de casco ibi. Per sica poma: & de anguilla nūc dicta est cā. postea dicit tex. qđ si ista sumant cū frequēti potatiōe uini malicia corū corrigit. & istud nō debet itelligi de uino subtili & penetratiuo nec de uino qđ dat uia potus cōductiui qa tale nō debet dari sup cibū generatiuū mali humoris qñ comedit: nec ante ipsum nec postq̄ fuerit digestus ut uult Aui. in. i. c. de regimine aq̄ & uini: qa tale uinū magnū nocementū iducet: penetrare. n. faceret humorē malū ex hoc cibo genitū usq̄ ad extrema corpis q forte non sufficeret penetrare sine uini auxilio & cōductu: sed itelligēdū est istud de uino forti nō multū penetratiuo: sepe & i parua quātitate dato grā pmixtionis ciborū. Tale. n. corrigit maliciā ciborū confortat digestionē & digerit fleumaticos humores & frigidus: q̄re iuuat ad digestionē casei & anguille: q̄ male digestionis sunt.

Hic autor t̄git Inter prandendum sit sepe parūq; bibendū duo documēta: quo Si sumas ouum: molle sit atq; nouum. rū primū est. qđ comedēs in pradio uel cena debet uicissim comedere & bibere multiplicado uices bibitionis: sed pro quilibet uice par; potus sumere: & facere nō debet quēadmodū bruta: q̄ totū cibū capiunt: & postea bibūt: qa si potus melius cibo pmiscet: & cibus exinde reddit remollitus & digestionis capaciōr. & circa istud est sciendū qđ triplex est potus. s. pmixtiuus delatiuus: & sitis sedatiuus. Istud at qđ dictū ē:

intelligēdū est de potu pmixtiōe ciborū: iste. n. potus debet uicissim recipi cū cibo. & saluo meliori iudicio non debet iste potus differri usq; ad finē comestionis nec debet expectari sitis. Et iste potus maxime cōpetit qñ sumunt cibaria actualiter sicca uel uirtualiter: sicut patet in laboratib⁹ comedētib⁹ panē siccū. Sed potus sitis sedatiuus regulariter & in hoibus bñ dispositis debet differri usq; ad finē comestionis: tūc. n. est uera sitis pp estuationē cibi calidi & sicci. Nō. n. multū rōnabile ē q; simul urgeat sitis & fames: qa sūt appetitus cōtrariorū. Et debet iste pot⁹ dari secūdū plus & minus secūdū q; maior uel minor est sitis. Potus uero. delatiuus maxime cōpetit cōpleta prima digestiōe regulariter: & par; an horā suscipiēdi aliū cibū sequētē. Et talis potus sp̄aliter cōpetit qñ cibaria primitus sūpta fuerint grossa i substātia. nec debet expectari sitis ad talē potū suscipiēdū. nā talis potus p̄parat stomachū ad suscipiēdū cibū sequentē & iuuat trāsitū cibi ad epar a stomacho: nec debet talis pot⁹ eē magne quātatis ut cito possit digeri. An. n. eius digestionē nō trāsit ad epar: Et istud uerū ē nisi talis potus delatiuus fuerit aq̄. i. q̄ nō oportet expectare digestionē an penetrationē ei⁹ ad epar. Regularitar aut potus cōueniēs delatiuus aut ēt pmixtiuus nō debet eē aq̄: sed uinū uel aliqd p̄portionabile uino. puta ceruissa uel cerasia: uel pomeriū uel mellicratū uel aliqd sile qb⁹ oib⁹ uinū ē melius. Sciendū scđo qđ q̄to cib⁹ ē grossior & sicciōr & frigidior: tāto pot⁹ pmixtus & delatiuus debet eē maior: & eōuerſo quāto cibus est calidior subtilior & humidior: tāto potus delatiuus & pmixtiuus debet eē minor. Et quāto cibus est grossior & frigidior & digestionē inobediētior: tāto uinū pmixtiuū uel delatiuū debet eē subtilius & fortius. Et quāto cibus est subtilior calidior & digestibilior: potus debet eē debilior: uel uinū debilius. Vñ fortius uinū bibēdū ē tā cū carnibus bouinis q̄ pullinis: & fortius bibendū ē cū piscibus q̄ carnibus regulariter.

Secundum documentum est q̄ sumens ouum debet ipsū sumere
quādo est molle & nouum: cuius causa dicta est supra.

Hic ponitur unū
notabile documentū Pisam laudare decreuimus ac reprobare
de piscis: & ē q̄ pisa Pellibus ablatis est bona pisa satis
aliquo mō laudatur: Est inflatiua cū pellibus atq; nociua.
& aliquo mō uitupe
rantur. Laudant̄ .n. q̄ comedunt̄ ablatis corticib⁹. Vitupant̄ uero
q̄ comedunt̄ cū corticibus & pellibus: q̄a tūc sunt inflatiua. Et er
go nō ē artificiale ea comedere simul cū cortice q̄a medullarē & cor
ticū nature discordant. Altez. n. laborat ut soluat & exat: altez ob
uiat ut cōstringat: ut dicit Isaac ī dietis uniuersalibus: q̄re ī corpe fit
motus agitatiuus inducēs torturā & iflationē. Et istud nedū uerita
tē hēt de piscis: ucy ē de oib⁹ leguminibus: sicut fabis faceolis: len/
tulis & similibus. Et spāliter de hñtib⁹ multū corticē sicut fabe &
cicera nigra: cortex ē in oibus ē peioris nutrimentū quā medulla. Et
circa istud est sciendum q̄ est una maneries pisoz̄ alboz̄ rotundoz̄
hñtiū corticē exteriorē ualde paucū & subtile: & ista pisa securius
p̄nt̄ comedi cū cortice q̄ alia: quīs melius sit q̄ depurent̄ a cortice.
Et q̄a dictū p̄cedēs ueritatē hēt de oibus leguminibus. Sciēdū ē q̄
legumina recētia minus habēt de cortice: & in eis minor diuersitas
est inter corticē & medullā & facilius digerunt̄. Et iō dicunt̄ aliq̄ q̄
magis cōpetūt corpib⁹ sanis: sed nō est ita q̄a legumina recētia sūt
plurimarē supfluitatū & corruptibilioris substācie: q̄re minus cōue
niūt corpibus sanis. Et iō pro ueritate tenēdū est q̄ legumina sicca
depilata a cortice exteriori sunt saniora quā recētia nō depilata: sed
uiridia sunt saniora siccis nō depilatis. Sciēdū ulterius q̄ q̄a oium
leguminū substātia est inflatiua & difficilis digestionis & eoz̄ nu
trimētū malū nō cōpetit ī regimine sanitatis: sed brodiū siue deco

ctio ipsoz̄ cōueniēs est: q̄a eoz̄ decoctio uētris est subductiua. i. la
xatiua. urine puocatiua: & uenaz̄ depilatiua: un̄ satis cōuenit t̄pi/
bus in qb⁹ hoies utunt̄ cibis grossis & opilatiuis: puta t̄pe ieiunioz̄
In isto. n. brodio siue ī ista decoctione cōueniēter facta nō sunt no
cumēta q̄ sunt ī substātia: un̄ in ea nō ē iflatio: nec difficultas nutri
tionis & digestionis: nec malicia nutrimenti. Fit aut̄ ista decoctio p
istū modū. In fero. n. ponunt̄ cicera uel pisa in aq̄ feruētī & in eadē
longo t̄pe manib⁹ cōfricant̄. deinde p̄dicta aqua tota nocte tēpet̄
& in eadē sequēti nocte buliant̄ duabus uel tribus bulitionibus: &
postea colet̄ & colat̄ a referuet̄: & appropinquāte hora refectionis
p̄paret̄ cū cynamomo & croco & aliquatūlū uinū addat̄: & deide
unico feruore buliat̄ & spumēt̄ ī p̄cipio refectionis. Et brodiū seu
purenta cicēz̄ & pisoz̄ rotundoz̄ alboz̄ est melius & cōuenientius
& nature amabilius: & similiter eoz̄ substātia.

Hic ponunt̄ q̄dā
Lac ethicis sanū caprinū post camelinū. documenta circa ele
Ac nutritiuum plus omnibus est asininū. ctionē lactis. Primū
Plus nutritiuū uaccinū sic & ouinum est q̄ lac caprinū est
Si febricit caput & doleat nō est bene sanū sanū ethicis. i. cōsū/
ptis & maceratis ul
habētibus febrē ethicā. Et istd̄ uult̄ Aui. ii. can. c. de lacte dicēs. Lac
caprinū & lac asininū sunt bona ethice. Et idē uult̄. iiii. trac. in. c. de
rememoratōe medicinaz̄ humectatiū ethicos. Et rō ē est: q̄a lac ca
primū est tempatum scdm̄ Aui. ii. cano. c. de lacte: & etiā multi nu
trimētū: ut uult̄ hic t̄ex. Et post̄ istud lac ualet camelinū. Istud. n. sub
tile est multe aquositatis & humiditatis: q̄re pōt̄ humectare eos: neq;
est t̄n q̄ istud lac pp̄ suā nimiā humiditatē pay nutrit: q̄re min⁹ eis
cōuenit quā caprinū: istud t̄n lac camelaz̄: & maxime nouiter setaz̄
cōfert̄ ydropisī ualde & patiētibus dolorē in epate: & renouat̄ epaz̄

secūdū Aui.ii.can.c.de lacte. Secūdū documentū est q̄ lac asininū plus ceteris lactibus ethicis cōuenit. Et istud uerū ē cōpando lac asininū ad lac alioꝝ brutoꝝ: q̄a lac asine declinat ad frigiditatē & humiditatē: & est subtilius & citius penetrās & tardius coagulabile q̄ lac alioꝝ brutoꝝ secūdū Gal. vii. de ingenio. c. vii. Et istud idē uult Aui. in. iiii. loco p̄alle. dicēs. Et nō ē lac post lac mulieris sicut lac asine. Et prius dicit. Et p̄prie lac asine eradicat ethicā si fuerit ei eradicatio. Cōparādo tñ lac asine ad lac mulieris minus conuenit. Lac. n. mulieris sugēdo sumptū cōueniētius est oībus: ut uult Aui. in. iiii. loco p̄alle. Et rō est: q̄a lac humanū siue muliebre subtilius est frigidius & humidius: & nature humane magis sile: uelocius penetrans: citius digestū & magis nutriēs. Et debet istud lac dari ethicis q̄rum possibile ē mulieri magis p̄pe lectū infirmi & ei p̄tinus sine mora ad ministrari ne ab aere corrumpat. Et circa istud sciēdū est q̄ non sp̄ cōuenit ethicis lac mulieris aut asine: imo ī aliquibus casib⁹ lac acetosum siue ebutiratum est utilius ethicis quam lac mulieris aut asine. Quoz primus est q̄n cū ethica est solutio uētris. Secūdus est q̄n est suspitio de coagulatione lactis ī stomacho uel de ardore uehemētis febris. uel q̄a stomachus de se est colericus ut lac in colerā cōuertat. Tertius est q̄n cū ethica cōpilat putrida p̄cipue q̄n in iteriorib⁹ nō fuerint multe opilationes. Nā lac acetosū restringit uētrē: & nō facit liter colerizat: q̄a priuatū ē butirositate: p̄ quā facit lac islāmat: nec ī putrida febre: q̄a cito putrescit p̄ eadē cām. Quartus ē si stomachus fuerit sordidus: tūc. n. lac ī eo facile corrumpit. Quintus si ethicus abominet lac dulce & itegrū: & nō acetosū siue ebutiratum. Tertiu documentū est q̄ lac uaccinū & ouinū sunt magis nutritiua: q̄a pinguiora & grossiora sunt aliis: ut dicit Aui. ii. can. c. de lacte. Et ibidē de lacte uaccino dicit lac oīs aialis cuius p̄gnatio p̄lixior est p̄gnatione mulieris est malū: q̄ p̄ p̄portabile est illud qd̄ p̄ximū

est sicut uaccinū. Ra. uero ī almā. c. de lacte dicit. Vaccinū. n. lac oīs lacte cuiusq̄ aialis alteri⁹ grossius iudicat: q̄d̄ ēt oībus sui corpib⁹ pinguedinē adipisci uolētib⁹ cōueniētius existit. Quartū documētū est q̄ lac nocet hūti febrē & dolorē capitis. Cui⁹ cā dicta ē supra
ibi. p̄fica poma pira.

Lenit & humectat soluit sine febre butirum Hic autor ponit p̄prietates butiri q̄s ipm̄ iducit ī corpore humano. Prima ē q̄ butir⁹ lenit uētrē siue molificat atq̄ lubricat: hanc p̄prietatē facit sua unctuositate. Secūda p̄prietatē ē q̄ butir⁹ est humectatiuū: q̄a ex melioribus p̄tib⁹ lactis cōpositū est & ita sibi cōuenit humectare sicut & ipsi lacti a quo ex trahit. Tertia est q̄ soluit uētrē. i. est puocatiuū secessus: & hoc lac facit: q̄a lubricitatē iducit ī testinis. Et istas p̄prietates eius ēt ponit Aui. ii. can. c. de butiro. Et iducit butir⁹ istas tres p̄prietates ī corpe nō febricitate. Nociuū tñ est corpi febricitati: q̄a butir⁹ sola unctuositate de facili islāmat: & ī febricitate calorē augmētat. Circa istud sciēdū q̄ licet butir⁹ inducat p̄dictas p̄prietates rōne tñ siue nimie humiditatis & unctuositatis nō cōpetit uia cibi spāl̄r ī q̄tate notabili. Primo. n. si q̄s eo utat ī q̄tate notabili abominationē iducit & facit cibū supnatatē ī orificio stomachi: & uentrē plus debito laxat & uomitū iducit. Nullo ergo mō butir⁹ est comedēdū uia cibi ī q̄tate notabili: & spāl̄r nō comedat post alios cibos: sed ad cōdimētū cibarioꝝ satis cōuenit. Incidit atq̄ lauat penetrat mūdāt quoq̄ sez Hic ponunt. iiii. p̄prietates seri. i. aq̄ lactis: quaz prima ē q̄ sez est icisiuū siue subtiliatiuū. Secūda ē q̄ est lauatiuū. i. absteriuū. Tertia est q̄ est penetratiuū: & ista seq̄tur ex prima. Quarta ē q̄ sez est mūdificatiuū. i. solutiū siue purgatiuū. Et tres istaz p̄prietatū narrat Aui. ii. can. c. de lacte: dicēs q̄ aq̄

eius. s. lactis est subtiliatiua lauatiua & solutiua & ipsa nō est mor-
dicatio. Ra. uero in almā. dicit q̄ serū colerā rubeā expellit: scabiei
quoq; atq; pustulis: nec nō eis pustulis q̄ in facie nascunt. h̄yctericie
etiā: atq; ei cui fortis uini potus nocuit. auxilium prebet.

In hoc tex. autor

duo facit. Primo po-
nit. iiii. pprietates ca-
sei: Q̄ uarū prima est
q̄ caseus ē frigid⁹. i.
frigide nature & istud itelligēdū est de caseo recētī: q̄ est frigidus &
humidus: & nō de ueteri q̄ est calidus & siccus. ut uult Aui. ii. ca. c.
de caseo. uel pōt itelligi de caseo q̄ fit ex sola coagulatōe lactis absq;
alicius alterius rei cōmixtione. Repit. n. caseus calide nature cale-
faciēs stomachū ac linguā mordicās ex cōmixtione res sibi admix-
tū calefacit corpus. Secūda pprietas est q̄ caseus est stipās. i. cōstipa-
tiuus siue dur⁹: uētrē efficiēs. Et istud maxime hēt ueritatē de ueteri
& multū coagulū hñte. Tertia est q̄ caseus est grossus. i. grossi hu-
moris gnatiuus: qd̄ ueritatē hēt de oī caseo: q̄ oīs caseus ex grossio-
ri & terrestriori pte lactis fit. Q̄ uarta est q̄ caseus est durus. i. duri-
ciem uētris efficiēs. Et ista pōt eē eadē cū secūda. Deinde dicit tex.
q̄ caseus quis solus sūptus sit insanus: ex quo male digestionis est. ut
p̄dictū est: tñ si in modica q̄titate misceat panī: cū ipso pane digesti-
bilis fit. alias nō: & istud ueritatē hēt in corpore sano. in egro at nō.
Et de caseo prius dictū est ibi. Nutrit & impinguat.

In hoc passu au-
tor singit psonā lo-
quētē ī sp̄ casei cō-
tradicētes usū casei

Caseus ē frigidus stipās grossus quoq; dur⁹.
Caseus & panis bonus est cibus hic bñ sanis.
Si nō sunt sani tunc hunc nō iungito panī.
Caseus ē frigid⁹. i.
Caseus ē frigidus & humidus: & nō de ueteri q̄ est calidus & siccus. ut uult Aui. ii. ca. c. de caseo. uel pōt itelligi de caseo q̄ fit ex sola coagulatōe lactis absq; alicius alterius rei cōmixtione. Repit. n. caseus calide nature calefaciēs stomachū ac linguā mordicās ex cōmixtione res sibi admixtū calefacit corpus. Secūda pprietas est q̄ caseus est stipās. i. cōstipatiuus siue dur⁹: uētrē efficiēs. Et istud maxime hēt ueritatē de ueteri & multū coagulū hñte. Tertia est q̄ caseus est grossus. i. grossi humoris gnatiuus: qd̄ ueritatē hēt de oī caseo: q̄ oīs caseus ex grossiori & terrestriori pte lactis fit. Q̄ uarta est q̄ caseus est durus. i. duri-
ciem uētris efficiēs. Et ista pōt eē eadē cū secūda. Deinde dicit tex. q̄ caseus quis solus sūptus sit insanus: ex quo male digestionis est. ut p̄dictū est: tñ si in modica q̄titate misceat panī: cū ipso pane digestibilis fit. alias nō: & istud ueritatē hēt in corpore sano. in egro at nō.
Nutrit & impinguat.
Ignari medici me dicunt esse nociuum
Sed tamen ignorant cur nocumenta feram
Languenti stomacho caseus addit opem.

Si post sumat terminat ille dapes esse insanū. Et dicit
Qui phisicā non ignorant hec testificantur loqns ī psona casei.
Ignari medici. i. me
dicinā ignorātes dicūt me caseū esse nociuum supple uniuer saliter
ignorāt cām cur nature humane nocere dicor. Et post hoc t̄git au-
tor duas utilitates sumptionis casei. Prima utilitas est q̄ caseus con-
fert egrotātī stomacho. Et circa istud est notādū q̄ si oīs caseus con-
fert opē oī stomacho lāguētīū: sed in certis casib⁹ oīs caseus nocet. s.
stomacho rare texture: & oī stomacho debilitato ex longa egritudi-
ne: sed caseus recēs & nociuus nō multe uiscositatis opem cōfert sto-
macho calido: q̄a teste Ra. in almā. adustionē & caliditatē eius reprī-
mit & stomacho ēt sicco cōfert pp eius humiditatē. Et talibus sto-
machis multū nocet caseus antiquus siue multū acutus uel multū
coagulū hñs. Sed stomacho hñti multa fleumata eius pelliculis ad-
heretiā multū cōfert caseus antiquus uel multū coaguli hñs: q̄a talis
sui acuitate fleuma incidit & abtergit. Sed tali stomacho maxime
nocet caseus recēs & mollis. Et sic patet q̄ in aliquo casu caseus sp̄
nocet & in aliquo non: & q̄ aliqui caseus recēs pdest & aliqui uetus.
Secūda utilitas est qd̄ caseus sumptus post cibū terminat ipsum:
quā facit cibum descendere ad illū locū in quo uiget digestio. s. ad
fundū stomachi. Et istud totū sciūt q̄ uerā sniam medicine hñt. Et
de caseo acuto dicit Ra. ī almā. Verūtñ cū post comestionē pua ex
eo gustat quātitas os stomachi corroborat: facietatē quoq; nimiam
atq; fastidiū q̄ ex dulcibus & unctuosīs nutrietibus in ore stomachi
proueniunt aufert.
Inter prandendū sit sepe parūq; bibendū Hic ponit. ii. do-
Ut minus egrotēs nō inter fercula potes cumenta. Q̄ uorū pri-
mū est q̄ prādēdo. i.
comedēdo aliq; debet uicissim post sumptū parū & sepe bibere: ita

q̄ nō debet primo totū cibū sumere:& postea potū.Et istū uersum
primū aliq nō hnt:qa reuera idē uersus i forma prius expositis est:
Secūdū documētū est qđ inter duas comestionis sicut inter prādiū
& cenā debemus p posse potū euitare:& hoc si cibus sumptus i sto
macho nondū fuerit digestus:nisi magna necessitas assit: qa talis po
tus sumptus ipedit & interrumpit digestionē cibi prio sumpti: cibū
facit indigestū de stomacho descēdere:atq; appetitū deiicit circa ci
bū in cena sumēdū & corpus grauat:& ad dispositionē i q̄ hō neq;
sanus neq; eger est inclinat siue ad dispositionē puenientē febrem.

Hic autor innuit

qđ cena debet incipi Vt uites penam de potibus incipe cenam
a potu.Et aliq expo
nunt metrū istud.Si tu uis uitare penā.i.infirmatē: prius potes in
principio cene anteq comedas:sed ista expositio nō ualet qa secūdū
medicos regularius est a cibo cenā incipe quā a potu.Et quāuis iste
liber directus sit anglicis:ipsi tñ hāc sniam nō obseruāt: qa regulari
ter q̄cūq; hora diei potū sumūt pponūt morsum panisiō aliter pōt
exponi uersus iste accipiēdo potū p cibo liqdo & facile digestibili:
sicut accepit Ipo.potū.ii.pti.ampho.ibi:facile ē repleri potu quā ci
bo:ita qđ sensus istius uersus sit q; melius ē cenā incipe a potu.i. ci
bo liqdo & facile digestibili:Cuius rō est qa si cibus liqdu & facile
digestibilis post sumat cū i nocte supueniēte fortificet calor dige
stiu^o cib^o liqdu & facile digestibilis lōgo tpe erit digestus añ gros
sum & difficulter digestibilē:& cū nō poterit hīre exitum pp cibum
grossum nōdū digestū nimis aduret:uel si exeat grossum secum ra
piet cibū nōdū digestū plene.Melius est ergo ut iste cibus liqdu &
facile digestibilis prius sumat ut tpe quo digestus sit exitū hēat nul
lo repugnante:

Hic autor ponit Singula post oua: pocula fume noua

Post pisces nux sit:post carnes caseus assic aliqua documenta.
Vnica nux pdest:nocet altera:tertia mors est Primū est post sum
ptionem cuiuslibet
oui recētis suppe & mollis debemus sumere potū: maxime haustū
uinū:cuius cā pōt eē:qa ouū recēs & molle est optimi nutrimenti &
facilis digestionis:& est de his q̄ i modica q̄titate multū nutriunt:&
p̄cipue eius uitellus:ut dictū prius ibi.oua recētia:sic ergo uinū qđ
est amicū nature facit q; ouū auidius ad mēbra trahit & ad eius pe
netrationē iuuat:& cā alia ēt pōt eē:qa ouū tarde p mery descēdit:
potus ergo uel uinū iuuat eius descēlū.Secūdū documētū est post
comestionē pisciū debem^{us} sumere nuces loco casei:qa nux sua sicc
itate impedit generationē fleumatis qđ generari solet ex piscib^{us}:&
hinc est q; in q̄dragesima ultimo danē nuces.Tertiū documētū est
qđ post comestionē carniū debemus sumere caseū & nō nuces:qa
nuces nimīū exsiccarēt:& caseus nō:sed facit cibū descēdere ad fun
dū stomachi quo uiget digestio:& istud est uerū de caseo mediocri
inter ueterē & nouū.Deinde subdit tex.i ultio uersu qđ unica nux
s.f.nux muscata pdest nature humane & p̄ficua est:qa bonū odorē
oris efficit uisum cōfortat:& s̄str epar:splenē & stomachū:& maxi
me os eius:scđm Auic.ii.can.o.c.de nuce muscata:sed altera.s.nux
auellana uel cōis nocet.Auellana qđē qm̄ instatiua est & genera iua
uentositatū in uētre inferiori & facit zoda & tarde est digestionis &
excitat uomitū:ut hēt Aui.ii.can.o.c.de ea.nux uero cōis:qa ēt facit
zoda & difficilis est digestionis & mala stomacho & hoc calido pp
eius caliditatē.sed tertia nux.s.nux baliste est mors.i. mortē iferes:
qa p balistā hoīes iterficiunt.Vel pōt istud itelligi de nuce mechel q̄
secūdū Aui.ii.can.est uenenū stupefactiuū quare mortifera est.

In hoc primo uer
Adde potum piro:nux est medicina ueneno su autor dat unū do

B. M. L. O. L. D. 3

cumētū dicēs. Fert pira nostra pirus: sine uino sunt pira uirus
q; nos debemus. Si pira sunt uirus: sit maledicta pirus.
mus post esum. Si coquas antidotū pira sunt: sed cruda uenenum
piroz: sumere. Cruda grauāt stomachū releuāt pira. cocta grauātū.
potū. i. uinū. Post pira da potum: post pomum uade fecatum.
cuius cā suffi. cieter dicta est prius: q; pira sunt generatiua uentositatis: & de pro
prietate colicā inducētia & sanguinē aquositate replētia: & ergo cū
eis debet potari uinū: & maxime forte & calidū qd' est uentositatū
carminatiuū & aquositatū cōsumptiuū q̄s inducūt pira. Secūdo di
cit tex. q; nux ē medicina ueneno. i. remediū cōtra uenēnū: ut prius
dictū est ibi. Alea nux ruta. Deinde in secūdo & tertio uersibus in
nuit q; pira sumpta sine uino sunt uenena. i. nature recentia pp cām
dictā i primo uersu. Uerū est tñ q; pira nō sunt uirus. i. uenēnū sim
pliciter: q; si sic comestio eoz mortē iduceret: & pirus ea portās eēt
maledicta. Deinde i q̄nto uersu autor inuit q; pira cruda sunt uene
nū. i. nocumētū inferētia: q; faciūt ebullitiōē humoz: colicā fleu
mata & scabiem: si tñ ipsa coquant' sunt anthidotū. i. medicina mō
quo dictū est supra cū uino & maxime ē post alios cibos sumpta:
q; sic iuuant ad expulsionē fecū. Deinde in q̄nto uersu dicit q; pira
cruda grauāt stomachū: q; ipm impediunt a digestione & inflatiua
sunt: sed pira cocta releuāt stomachū grauātū: & disponūt ipm ad
suā naturalitatē. Et in ultimo uersu subdit duo. Primū est q; nos de
bemus post pirū sumere potū ppter causam prius dictā. Secūdū
est q; post esum pomi debemus ire fecatū: id est ad secessum: & secū
dū Aui. ii. can. c. de pomis: poma dulcīa & acetosa quādo in stoma
cho inueniunt humorē grossum quādoq; deponunt ipsū in ege
stione. Ratio tamē textus potest esse: q; poma multū inflatiua sunt
uentositatem generantia: que in secessu emittetur.

Cerasa si comedas tibi confert grādia dona. Hic ponunt. iiii.
Expurgant stomachū: nucleus tibi tollit. cōmoda ex esu cera
Et de carne sua sanguis eritq; bonus. foz; pueniētia. Pri
mū est q; cerasa ex
purgāt stomachū: & istud scdm quosdā ueg; est qm simul cū eis nu
clei terunt: q; simul hnt qndā uim absteriuā ac mūdificatiuā. Secū
dū est q; nucleus cerasoz. i. arillus hēt uirtutē frāgendi lapidē renū
uel uescie si siccus sumat' uel ex eo fiat lac. Tertiū est q; caro ceraso
tū est generatiua optimi sanguinis & cōfortās ac ipinguās: & istud
expimentū cōprobat: q; uidemus passerēs q; sunt aues multū co
medēs cerasa q; tpe cerasoz hnt epata multū maiora quā alio tē
pore: signū igit' est: q; magnificāt epar & cōfortāt: circa illud est no
tādū qd' duplicia sunt cerasa. s. grossa & parua. Grossa at' adhuc dū
plicia. s. dulcīa & pontica. Oīa dulcīa & parua sunt insana de facilī
corruptibilia ac i corpibus faciētia uermes: grossa pōtica dicunt' ci
na: & illa sunt adhuc duplicia: qdā sunt rubea & mollis carnis: & ta
lia debēt recētia comedi & i principio mense: & hnt uim absteriuā
stomachi atq; appetitū incitādī: alia sunt cina nigra & grossa satis
dure carnis & iter cetera maxime pōtica: & ista debēt comedi in fi
ne prādī siue cene: cuius cā est: q; ista sua pōticitate qm i fine mēse
sumunt' claudūt orificiū stomachi: quo clauso digestio melior ac ue
locior fit.

Hic ponunt' due Infrigidāt laxant multū profunt tibi pruna
utilitates pueniētes
ex esu prunoz. Prima est qd' pruna infrigidāt corpus: & iō porteg
lenes i calida regiōe existēs i decoctione suaz; carniū semp cōmi
scēt pruna: & maxie damascena. Secūda est qd' pruna laxāt uētrē:
& hoc est ppter eoz humiditatē & uiscositatē scdm Gal. ii. alimen.
Et istud est ueg; de prunis maturis. In crudis. n. q; non sunt matura

est stipticitas & eorum nutrimentum est paucum: ut dicit Auic. ii. can. c. de
eis. Et ista secunda utilitas licet etiam multum conveniat prunis damasce
nis sicut est prima: maxime tamen convenit prunis armenis. i. deportatis
ex terra armenia: quia meliora sunt omnibus & vehementius soluetia se
cundum Aui. loco pall. & pro maiori declaratione istarum utilitatum. sciendum
est quod pruna matura sunt usum & non imatura: pruna autem magis na
ture convenientia sunt illa que sunt figure oblonge habentia carnem paucam
& duram aliquam siccitatem declinatam & cortice exteriori tenuem: & debet
esse in sapore non vere dulcedinis: sed debet esse eorum dulcedo attinens ali
cui credendi: & humidum sunt pruna damascena: talia. n. pruna ifrigidat
ut dictum est: sunt autem multe alie maneries prunorum quorum usus non est
approbatus: sunt etiam quedam prunella siluestria parva que crescunt in silvis
& non sunt laxativa: sed veteris restrictiva & ex eis aqua que veteris restri
ctione facit: debet autem pruna que sumuntur pro ventris laxatione primo
poni in aqua frigida: tunc. n. perfectius ifrigidat & humectat: & coleram que
inveniunt lubricando solvunt: & sic stomachus melius disponit ad ci
bum recipiendum: & est diligenter notandum quod pruna humida recetia sunt
magis alterativa quam sint peioris nutrimenti & plurimum supfluitatum:
sed pruna sicca magis confortant: & melius nutrimentum dant corpori:
& sicut dictum est de prunis sic suo modo intelligat de cerasis: uesque tamen est
quod cerasorum humiditas est subtilior & minus viscosa: unum minus nu
trium quam pruna.

In hoc passu tria Persica: cum multo uobis datur ordine iusto
ponuntur documenta. Sumere sic est mos nucibus sociando racemos
Primum est quod multum Passula non spleni: tussu ualet: est bona reni
est bibendum cum psicis:
uel psica comedenda sunt cum musto. Cuius prime partis est: quia multum est
calefactiuum & ebullitione facies in corpore nostro: hanc autem ebullitionem &
calefactionem prohibet psica sua frigiditate: cuius secunde partis est: quia psica

sunt multum frigida & corpus multum ifrigidatum: ergo super omnia debet
bibere illud uinum quod plus calefacit. Illud autem est multum quod scit experien
tia. & de ordine comedendi psica multis & aliis dictum est prius ibi:
Persica poma pira. Secundum documentum est quod racemi debent comedi
qui comedunt nuges & maxime antiqui & sicce: recetes. n. nuges sa
ne sunt pro se sed antiqui sicce nimium exsiccat: & pro eorum unctuositatem
de facili inflammationem in corpore inducunt: quare cum eis comedi debent racemi
que resistent inflammationi & exsiccationi cum humectent: & de nucibus am
ple dictum est ibi: Allea nux ruta. Tertium documentum quod passula. i. uua
passa nocet spleni: quia inducit opilationem eius sed uua passa utilis est
renibus: quia ex quo ipsa est urine ducta ipsi renes mundificant: & de
uiuis passis siue passulis et dictum est supra ibi: nutrit & impinguat.

Hic ponuntur due
Scrofa tumor glandes sic cataplasmate cedit utilitates puenientes
Iunge papauer ei contracta foris tenet ossa. ex emplastratione fi
cuu. Prima est quod si

eius decoctum in aliquo liquore: uidelicet in aqua: & tunc supposite cum humi
ditate curant istas tres egritudines. scilicet scrofulas glandes & tumores: per
scrofulas intelliguntur inflationes sub merito circa collum & de scrofula a
scroffa: quod idem est quod sus siue porca: uel quia ista egritudo multum acci
dit porcis pro gulostate eorum: uel quia eius figura secundum plurimum assu
milat porcis ut uult Aui. in. iiii. trac. ii. c. de scrofulis: pro glandes uero
intelliguntur apostemata que contra solet accidere sub axillis & in ingui
nibus. & pro tumore potest intelligi inflationes in quolibet parte corporis: Vnde pro
istis apostematibus curandis & maxime maturandis debet decoqui ficus
in aqua & ipsi aqua debet commisceri modicum aceti ut acetum iuuat pene
trationem uirtutis ficus: & decoctione facta debet teri in mortario: & de
inde misceri cum modica aqua cum qua bulite sunt: Vnde cathaplasma

pprie ē medicina facta ex aliqua re & succo eius iuxta illud metru
tūc cathaplasma facis cū succū pomis & herbā. Secūda utilitas est
q̄ ficus cū papauere cataplasmate retinēt ossa fracta: & debēt deco
qui insimul cū aq̄ absq̄ appositione aceti: & debent simul teri: & ad
di eis aq̄ decoctiōis earū & tūc supponi: & cā istius pōt eē q̄a papa
uer est stupefactiuū: & p̄ illud tollit̄ dolor q̄ accidere solet ī fractiōe
ossū: & puocat somnū: ficus silr̄ facit moueri humiditates ad exte
riora: q̄bus humiditatibus ad ossa motis: ossa p̄nt retinere ad nascē
tiā: nūq̄ tñ uere cōtinuari. Aliq̄ tñ textus hnt̄ loco tenet trahit: & tūc
sensus est melior: Vñ papauer est triplex. s. albū nigrū & rubcū: ru
beū aut̄ est siluestre & uenenosum & crescit in bladīs & iuuenes so
lent terere flores & facere in caustum ex ipsis floribus.

Hic ponunt̄ due opationes ficuū. Pri
ma ē q̄ ex comestio ne ficuum sequit̄ multitudō pediculorū ī corpibus hūanis: & istud
maxime ueritatē hēt de ficibus sicis: ut dicit Aui. ii. can. c. de ficu
bus. Et cā scdm̄ eū ibi: est pp̄ maliciā & corruptionē hūoris genera
ti ex eis: & alia cā ē pōt eē: quia ficus puocat multū sudorē: ex quo
sequit̄ generatio pediculorū. Secūda opatio est q̄ ficus incitant ap
petitum cocundi: quia generant uentositatem q̄ iuuat ad erectionē
uirge: & silr̄ sunt multaz̄ superfluitatum & sperma augmētantes.

Hic ponunt̄ due utilitates esculorū; Multiplicāt̄ mictū uētrē dāt̄ escula stricū
Primū est q̄ multi Escula dura bona sed mollia sunt meliora
plicāt̄ mictū siue urina: cuius cā pōt eē: quia indurāt feces: & sic aquositas fecū ē cā mul
titudinis urine. Vel pōt sumi cā silis illi q̄ sumit̄ ex illo āphorismo.
Vrina nocturna multū facta: modicū secessum sercat ī die: & ecō

uer soq̄ multas habuit cameras nocturnas de mane hēt̄ paucam uri
nā cuius cā ē: q̄a si multa fiat digestio multū de humiditate q̄ transi
re deberet ad uesicā sil̄ cū ea exit: & si urina fiat multa: multū de hu
miditatibus q̄ trāsire deberēt cū egestiōe & eā magnificare cū urina
euacuanē. Secūda utilitas est q̄ escula cōstipant̄ uētrē: & istud acci
dit pp̄ eorū ponticitatē & stipticitatē: ex quo infert̄ text⁹ q̄ escula du
ra sunt bona: & hoc q̄a cōstringūt̄ uētrē: & ergo psunt̄ uētri nimīū
laxato: sed mollia escula sunt meliora duris: q̄a nutriūt̄ & minus uē
trē cōstipāt̄: & circa istud ē sciēdū qd̄ escula minus cōpetūt̄ nutri
mēto: quā poma pira p̄fica ficus & filia: quod satis oñdit austeritas
saporis eorum & duricies substantie eorū: postq̄ in arbore maturata
sunt: & ergo ex his parum debet comedi: & magis recipi debēt̄ uia
medicine quam cibi: & quia uirtus eorū est stiptica ualde satis cōpe
tunt in fluxu uentris: & q̄a escula in arbore non mollescūt̄ mollicie
sufficientem ad esum: ideo anteq̄ comedatur remolliāt̄ur: & tūc sūt̄
magis delectabilia gustui & minus stiptica.

Hic ponunt̄ tres Prouocat urinā multū cito soluit & inflat. proprietates musti: q̄
rum. Prima est quod
multū puocat urinā cuius causa est: q̄a in musto sunt partes terre
stres nitrosē mordicātes uesicā cū ad eā ueniūt: & pp̄ earū mordica
tionem uesica citius nitit̄ eas expellere & ipsum mustum: & ista p
prietas intelligēda de mustis hūtib⁹ feces mordicātes sicut musta plu
rima renēsia: quia multa hnt̄ia feces grossas nō mordicātes sed ma
gis opilātes īpediūt̄ urinā sicut prius dictū ē ibi īpediūt̄ urinā. Secū
da est quod mustū cito soluit uel laxat uētrē pp̄ eandem cām dictā
in prima pp̄rietate. Tertia est quod est inflatiuum pp̄ ebullitionem
quam facit in corpore ex qua pueniunt uentositates. Et cause istaz̄
duaz̄ proprietatum dicte sunt prius ibi īpediūt̄ urinam.

In hoc textu au-
tor duo facit. Primo
pōit octo pprietates
ceruisie q̄s. Prima ē
qđ ceruisia facit in
corpore nō grossos
hūores: & istud ma-
xime hēt ueritatē respectu uini: & diuersificat ceruisia in generādo
grossos hūores ex pte suos: cōponētū: nā ceruisia ex grossiori sub-
stātia grossiores hūores generat: & ex minus grossa minus grossos.
Secūda est qđ ceruisia augmētat uires: & istud est intelligēdū de cer-
uisia ex optimis granis cōposita: qđ plurime decoctiōis est: cuiusmo-
di est ceruisia ostiēsis: ista. n. multū nutritiua ē: & ergo uires augmē-
tat. Tertia est qđ augmētat carnē: & istud puenit pp multā eius nu-
tritiōē. Quarta est qđ multiplicat sanguinē eadē de cā: & iste tres
ultime pprietates hūt ueritatē de ceruisia antiqua multū decocta &
de optimis granis composita. Quinta est qđ puocat urinā. Sexta ē
qđ laxat uētrē & iste due pprietates maxime hūt ueritatē de ceruisia
clara multū lupulēta. i. i qua plurimū lupuli iponit: cuiusmōi ē cer-
uisia hāburgēsis qđ puocat urinā & laxat pp lupulū: ipsa tñ nō ualet
debilia cerebra hūitibus: qa tales de facili inebriant pp multitudinē
lupuli. Septima ē qđ inflat uētrē: & istud hēt ueritatē de ceruisia mo-
dica decoctiōe cocta: cuiusmōi est coyta holādie qđ maxime inflat &
opilat: & ppter ea plurimū ipinguat. Octaua est qđ ceruisia modicū
infrigidat: cuiusmōi est ceruisia holādie brabācie hannonie & flan-
drie: & illa qđ cōis hō utit: & ista pprietates maxie ueritatē hēt respe-
ctu uini: & circa istud est sciēdū qđ ceruisia pōt fieri ex auena & or-
deo & ex frumēto. & secūdū qđ sit ex alio & alio grano est alterius
& alterius cōplexiōis: qđ. n. sit ex ordeo plus attinet frigiditati: qa or-

Grossos humores nutrit ceruisia: uires
Prestat: & augmētat carnē: generatq; cruorē
Prouocat urinā: uētrē quoq; mollit & inflat
Infrigidat modicū: sed plus desicat acetū
Infrigidat macerat. melā. dat sp̄ma minorat
Siccōs infestat neruos & impingua siccat

deū est frigidū. Que autē sit ex ordeo & auena minus opilat & mi-
nus generat uētositates & minus nutrit: & qđ sit ex frumēto plus atti-
net caliditati & magis nutrit: & magis opilat: & quanto ceruisia est
grossior: tāto est deterior: & q̄to subtilior tāto melior: & ulterius est
sciēdū qđ pessima ceruisia est qđ sit ex reb⁹ inebriatib⁹: puta ex gra-
no qđ noiāt lolū: & qa ista maxime dolorē capitis generat & ner-
uos ledit: deinde ponit textus qnq; pprietates acetū. Quas prima
est qđ acetū exsiccat: dicit. n. Aui. de eo. ii. cano. qđ est fortis exsicca-
tionis: & ppter ea medici p̄cipiunt tpe pestis uti aceto cū cibo & si-
militer cū potu: dicit. n. Auic. in. i. in. c. viii. doc. v. aceto p̄tea in ci-
bo & potu uti in pestilētia est nocumētū ipsius securatio. Secūda ē
qđ acetū infrigidat pprietate qđ in eo est. Tertia ē qđ macerat. i. fa-
cit hōiem macrū: & rō est qa exsiccat: & istud maxie uey ē de aceto
in ieiuno stōacho sūpto: ut uult Aui. in. i. doc. iiii. c. v. de extenuatiōe
crassi. Vezy est tñ qđ assiduus usus acetū: maxie in ieiuno: multa in-
ducit incōmoda: uisum debilitat: pectus offendit: uisum cōmouet:
stomachū & par ledit: neruos & iūcturas uehemēter opprimit: has
arteticis dolorib⁹: tremorib⁹: & paralixibus uexās. Quarta est qđ
acetū generat melācolīā eo qđ humores infrigidat & exsiccat. Qu-
i to ē qđ acetū minorat sperma: ppter ea qa exsiccat: infrigidat: & ma-
cerat: & istas pprietates acetū ponit Rasi. in almā. dicēs acetū frigi-
dū ē & siccū: & qđ maciē efficit & uires destruit: sperma quoq; mi-
nuit & colerā corroborat nigrā: rubeā uero colerā & sanguinē debi-
litat: cibosq; qbus admiscet subtiliat: deinde in ultimo uersū autor
subdit tria. Primū ē qđ acetū nocet macris: & rō est: qa acetū exsic-
cat: & sic addit in macedine: simile. n. additū suo simili facit ipsum
furere: & etiā oīs cōplexio lapsa per cōtrariū medicat: & per simile
deteriorat. Secundū est qđ acetū nocet neruis: ut dicit Aui. ii. can.
c. de eo. Tertium est quod acetum macerat: ut dictum est.

In hoc passu po- Rapa iuuat stomachū: nouit pducere uentū
nunt primo tres uti Prouocat urinā: faciet quoq; dente ruina
litates rape tpate co Si male cocta dat hinc torfo tunc genera
ete: & unū ei⁹ nocu

mētū. Prima utilitas est q; rapa iuuat stomachū: q; bñ digerit a sto
macho: nec ipse ea grauat. Secunda est q; rapa est puocatiua uētū:
q; d' patet expimento. Tertia est q; rapa est puocatiua urine: ppter tñ
istas pprietates uult Auer. q; d' magnā hēt pprietatē i cōfortādo ui/
sum: uocumētū uero rapax est q; assiduatio rapax nocet dētū: in
ultimo aut uersu subdit q; d' rapa male cocta tortiones facit i corpe
q; multiplicat uētositates: iuxta illud uētū sepe rapis si tu uis uiue/
re rapis: & est sciēdū q; d' caude rapax fortiter uētū laxat: pro maio
ri noticia sciēdū est q; d' rape iter radices magis cōueniūt ad corpis
nutritionē: q; d' satis oñdiē ex amicitate sui saporis: hec. n. cōple/
xio est oib⁹ edulis q; d' amara & pungitiua minus alimētū dāt corpi
& dulcia magis: q; ergo rape radicib⁹ aliis sunt dulciores & minus
pungitiue: magis cōpetunt uia cibi: sed generāt sanguinē grossum:
& melācolicū si digestiua sit debilis: & bonū est q; d' depurent a pri
ma aq;: & nullo mō debēt comedi crude & incitant ad coitū: & uias
mundificant urinales.

In isto passu no- Egeritur tarde cor: digeritur quoq; dure
tant qnq;. Primū est Similiter stomachus melior fit i extremitates
qd cor aialiu come- Reddit lingua bonū nutrimētum medicine
stū tarde digerit & Digeritur facile pulmo cito labitur ipse
tarde ēt egerit: & rō Est melius cerebrum gallinax reliquoz
est: q; caro cordis ē
caro melācolica q; difficulter digerit & tarde descēdit: & nō est caro
bona scdm Aui. ii. can. c. de carne: & nō multū nutrit ut dicit Ra. in
almā. Secūdū est q; stomachus silr ē male digestiōis & tarde descē/
-

fionis: cuius rō est: q; stomachus est mēbrū neruofum cartilagino/
sum: q;re difficile digerit: & ergo ēt nō generat bonū sanguinē: de in
de subdit tex. q; stomachus i eius extremitatibus. s. quo ad eius fun
dū & orificiū melius digerit: cuius rō est: q; i illis pibus magis car
nosus est & magis pinguis. Tertiū est q; lingua est boni nutrimēti:
& hoc quo ad eius radicē: ut uult Aui. ii. can. c. de carne: & rō est: q; a
est facilis digestiōis & carnosa: & iter reliq; linguas porcelli: q; abla/
ta eius pelle eqpat carni apri: ut sciūt scindētes añ picipes. Lingua
tñ bouis nō est multū sana pp eius nimia humiditatē: leccatores tñ
linguis uti uolētes añ eaz; assationē iponūt gariosillos: quibus humi
das linguax minuit: & sic aptiores sunt esu. Quartū est q; pulmo
facile digerit & facile egerit: & istud ē pp eius uisitatē & mollicie:
Vex est tñ q; d' eius nutrimētū nō est cōueniēs nature humane: quia
parū est & fleumaticū: ut dicit Aui. ii. can. c. de eo: & circa istud ē
sciēdū q; d' pulmo arictis quis nō sit bonus cibus: est tñ bona medi/
cina: q; sanat excoriationē calcanei ex calciamēto: si ponat sup ip/
sam calidus: ut dicit Aui. loco p̄all. Quintū est q; d' cerebrū galline
inter oīa cerebra est melius: de quo dicit Aui. ii. can. q; d' phibet flu
xū sanguinis nariū: debet tñ cū sale aut cū spēbus comedi: q; de se
uomitū puocat: & circa istud sciēdū est q; de cerebro pullos dicūt
medici q; augmētat memoriā: cerebra uero porcoz; nature nō sunt
cōueniētia: sed cerebrū ouis leporis uel cuniculi cū sale uel spēbus
comedi pōt: & de cerebro amplius dictū ē ibi. Nutrit & spinguat.

Hic ponit unū
Semē feniculi fugat & spiracula culi documētū: & est q; d'
semē feniculi: q; d' d'
maratrū: expellit uētositates aut eas dissoluit. Et rō est q; a est calidū
& siccū et carminatiuū. Et circa istud ē sciēdū q; a cōibus q̄tuor
tangunt utilitates pucentes ex esu maratri siue seminis feniculi.

Prima est q̄ cōfert febribus. Secūda est q̄ pellit uenenū. Tertia est q̄ mundificat stomachū. Quarta est q̄ acuit uisum. Et de isto so-
lent dari isti uersus cōes: bis duo dāt maratrū febres fugat atq; uene-
nū. Et purgāt stomachi lumē quoq; reddit acutū: & istas q̄tuor uti-
litates tāgit ēt Auic. ii. can. loquēs de feniculo. Et circa q̄rtā utilitatē
nota q̄d Aui. loco p̄all. de semine feniculi dicit. Democritus existit
mauit q̄d uenenosi uermes pascūt feniculi recentis semē ut eoz uisus
cōfortet: ut uipe & serpētes fricāt oculos suos cū egrediunt de
cauernis suis post hyemē sup ipm ut illuminent oculos eoz: sciendū
ulterius q̄d feniculus tarde digerit male nutrit & par: & ergo non
cōpetit uia cibi: sed magis uia medicine: nō igit utēdū est eo in regi-
mine sanitatis: nisi ad correctionē malicie quorūdā alioz ciboz: si-
cut interdū cū lactuca comedimus petrosilinū ad resistēdū frigiditati
& humiditati lactuce: sic ēt cū cucurbitis pōt decoqui fenicu-
lus: & similiter cū rapis ad corrigendū maliciā earum.

Hic ponunt due

utilitates anisi: quaz Emendat uisum stomachū cōfortat anisum
Prima est q̄d anisū Copia dulcoris anisi fit melioris.
cōfortat uisum. Se-
cunda est q̄ anisum cōfortat stomachū: cuius cā est: q̄a anisum mū-
dat stomachū a fleumatibus: & ipm calefacit: & p̄pterea ēt confert
uisui: q̄a nihil est q̄d uisui magis noceat quā imūdicia stomachi: q̄a
a stomacho imūdo eleuant sumi imūdi q̄ oculis nocent p̄urbado
spūs uisuiuos: & ista duo iuamenta facit anisū dulce. Et p̄ter istas
utilitates Auic. ii. cano. c. de apiso plures alias utilitates anisi ponit.
Vult. n. ibi q̄d anisum est apitiuū: doloꝝ sedatiuū: est uētositatū re-
solutiuū: sedatiuū sitis: cāne ex hūiditatib⁹ salis apitiuū & opilatio-
nū epatis & splenis generataz: ex hūiditatib⁹: & silr renū uesice &
matricis: puocatiuū urine & menstruoz: & mundat matricē a flu-

xu humiditatu albaꝝ & est motiuū coitus.

Si cruor emanat spodiū sumptū cito sanat

Hic ponit unum
iuamētū spodii: &
est q̄d spodiū sūptū
sanat fluxū sanguis:
cuius cā pōt eē: q̄a spodiū hēt uirtutē p̄priā cōfortādi epar: & sic for-
tificato epate q̄d est fons & origo sanguinis sanguis ab eo melius re-
tinet: & dicit Aui. ii. can. c. de spodio: q̄d spodiū est radices cānarū
aduste. Dī. n. quo ipse adurunt p̄p frictionē suaz extremitatū cū
uētus eas p̄flat: Simō tñ ianuēsis dicit q̄d spodiū est res cuius origo
nos latet: res tñ adusta ut & diuisiones cānarū adustaz: & nedum spo-
diū cōfert ī nimio fluxu sanguinis: imo ēt ī nimio fluxu uētris &
uomitu: ut dicit Ra. in almā. & cōfert ēt ī febribus acutis: confortat
cor. & tremori eius: & sincopi facte ex effusione colere ad stomachū
auxiliat: ut uult Aui. loco p̄all. & ē sciendū circa p̄dicta q̄d sicut spo-
diū hēt respectū ad epar & p̄prietatē cōfortādi ip̄m: ita sunt alique
medicine q̄ hnt simile aspectū & simile p̄prietatē cōfortādi aliq̄ alia
mēbra spālia: sicut macis cor: muscus cerebrū liq̄ritia pulmonē: cap-
pes splenē: & galāga stomachū: ut patet ī his uersibus.
Gaudet epar spodio: mace cor cerebrū quoq; musco:
Pulmo liquiritia: splē. cap. stomachusq; galanga.

Vas condimenti preponi debet edenti
Sal uirus refugari: & nō lapidumq; saporat.
Nā sapit esca male que datur absq; sale
Vrunt per salsa uisum: spermaq; minorant
Et generant scabiem pruritū siue uigorem

In hoc textu tria
sunt. Primo ponit
unum documētum
generale q̄d obser-
ua apud oēs: & ē q̄d
uas cōdimēti. f. salis
q̄d cōi noie salinum
dī debet p̄poni ī mēsa ipsi edēti iuxta illud cōe metrū: sal priō poni
debet primoq; reponi. Oīs mēsa male ponit absq; sale. Secūdo tan

gunt duo iuuamēta salis. Primū est qđ sal resistit ueneno: cuius duplex pōt eē cā: Vna ē: ga sal exsiccatiū ē: & sic sua siccitate exsiccat humiditates ex qbus pōt sequi corruptio. Alia cā est: quia sal exsiccat & cōprimit humiditates a corpe extrahēdo. Et sic claudit poros & p cōsequēs phibet penetrationē ueneni q fieri deberet per poros. Secūdū iuuamētū salis ē qđ sal iducit sapore in cibariis: nā cōiter uidemus ad sensum qđ nulla cibaria sapiūt sine cōmixtōe salis: ut dicit tertius uersus. Tertio ponunt .iiii. nocumēta salis siue cibario rū ualde falsoꝝ. Primū est qđ cibaria ualde falsa urūt uisum. i. dep dunt uisum uel nocēt uisui: cuius cā pōt eē duplex. Prima est: quia res nimīū false inducūt nimīā siccitatē. qđ est cōtraria oculis. qui sūt instrumēta uisus: cū oculi sint de natura aqua: ut dī in desensum & sensato: Secunda cā est: quia cibaria multū falsa sunt pruritiua & mordicatiua: mō ut supius dictū est a cibariis mordicatiuis i stoma cho existētibus eleuant fumi mordicatiui: qui sui mordicatiōe oculis nocēt ac ipsos multū rubificāt: Et ergo uidemus qđ buliētēs sal rubeos cōiter hēnt oculos. Secūdū nocumētū est qđ cibaria multū falsa minorāt sperma: & rō est: quia cibaria multū falsa multū exsiccat oēs humiditates corpis qre ēt sperma exsiccat & sic minoratur. Tertū nocumētum ē qđ generāt scabiē. Cuius rō ē: quia sal generat humorem acutum mordicatiuum adustum qui ēt cā scabiei. Quartū nocumētū qđ augēt pruriturum. Et rō ē qđ generāt humore mordicatiuum & pruritiuum: & ista q̄ttuor nocumēta cōmemorat Rasis in almā. de sale dicēs: eoꝝ p̄terea sanguinē q multā ex eo sum p̄serint q̄titate adurit uisum quoq; debilitat atq; minuit sperma & generat pruriturum & scabiē: & p̄ter ista nocumēta p̄ falsa. i. multum falsa inducunt serpigines & impetigines: morpheāleprā i dispositis: & uias urine excoꝛiant cum diu continuantur. Moderate tamē salia salitudinem auferunt appetitum excitant atq; acuant:

Hic feruore uigēt tres: falsus amarus: acutus In hoc textu ponuntur qualitates cuiuslibet saporis. Et primo dicitur quod isti tres saporis. scilicet falsus, amarus, & acutus calefaciunt corpus sumētis ipsos. Secundo dicitur quod isti tres saporis. scilicet acetosus, stipticus & pōticus ifrigidat. Tertio dicitur quod isti tres saporis. scilicet unctuosus insipidus & dulcis sūt tpa ti: nec inducūt i corpe caliditate aut frigiditate: & pro itellectu ampliori. sciēdū est qđ scđm Aui. ii. can. trac. i. c. iiii. octo sunt ueri saporis q sequunt insipidū: & sunt dulcedo: amaritudo: acuitas: falfedo: acetositas pōticas: stipticitas: & unctuositas: enumerādo tñ insipiditate pro sapore sicut textus facit hoc: tūc sunt nouē saporis & capitur hic sapor pro oī eo q gustu iudicat & iter istos saporis tres sūt calidi ut dicit hic tex. scilicet falsus amarus & acutus: & scđm Aui. lo. p̄all. Acutū est calidus: deinde amarus: & deinde falfum: qm acutū est fortius ad resoluēdū icidēdū & abstergēdū quā amarus: & inde falfū ē: sicut amarus cōfractū cū humiditate frigida. Et tres de istis saporibus sunt frigidū. scilicet acetosus stipās. i. stipticus & ponticus. Ponticus tñ ce teris frigidior deinde stipticus: & postea acetosus & pp istud i oīs fructibus q dulcescūt prius est pōticitas uehemētis in frigidatiōis: de inde postq p calorē solis digestiū aliquo mō digesti sūt fructus apparet in eis stipticitas: & deinde declinat ad acetositate sicut agrella & postea dulcescunt: & licet acetosū sit minus frigidū q stipticū: tñ pp sui subtilitate & penetrationē i pluribus est maioris ifrigidatiōis. Et scđm Aui. loco p̄all. Ponticū & stipticū sunt in sapore ppinq; sed stipticū nō cōtrahit linguā nisi quo ad superficie apparet: sed pōticū cōtrahit & exaspāt qđ appet i lingua. scilicet superficie: & occultū. scilicet in teriora eius: & tres de istis saporibus sunt tpa ti. i. nō excedētis caliditatis uel frigiditatis: sicut dulcis: unctuosus: & insipidus. Licet. n. dul

ce sit calidū; tñ in eo nō appet fortitudo caliditatis: sicut dicit Rasis
in almā. Et est sciēdū ulterius qđ unicuiq; sapore pprie debent opa
tiones: ut uolunt Aui. & Rasis locis pāl. Opationes. n. dulcis scđm
Aui. sunt digestio & lenificatio & multiplicatio nutrimenti & natu
ra diligit ipm: & uirtus attractiua attrahit ipm. Et scđm Rasis dul
ce est generatiuū multe colere rubee & opilationū i epate & splene
& flegmōis p̄cipue si p̄dicta mēbra ad hoc fuerit apparata. & uen
tris fluxus ex ipso sequitur & mollificat stomachū & cōfert pectori
& pulmonī: corpus ipinguat & augmētū sp̄matis tribuit: opationes
uero amari scđm Aui. sunt absterfio & exaspatio. Et scđm Ra. ama
rū calefacit & desiccac fortiter: cito sanguinē ad aduſtionē & mali
ciā perducit: colerā quoq; rubeā & sanguinē augmētac: opatio uero
pontici scđm Aui. est cōtractio si pōticitas sit debilis: aut expressio
si sit fortis & scđm Rasis ponticū corpus infrigidat & desiccac car
nis & sanguinis minorationē facit: si multotiēs aliq; eo utat: stoma
chū quoq; cōfortat & frequēter uētrē cōstringit: & sanguinē gene
rat melācolicū: opatōes uero stiptici scđm Aui. sūt cōtractio: ispissa
tio: iduratio & retētio. Et scđm Rasis opatiōes eius sūt sicut pōtici:
licet debiliores: qa ipse ut cōprehēdere stipticū sub pōtico: qa de sti
ptico nihil dicit exp̄sse: opatiōes uero unctuositatis scđm Aui. sunt
lenificatio lubricatio & coctio. i. digestio parua. Et scđm Ra. un
ctuosum stomachū mollificat & uētris facit fluxū: & facietatē añq;
hō sibi q̄ritatē sibi necessariā assumat adducit: & calefacit: maxie tñ
febricitates & hūtes epar & stomachū calidū. Corpus ēt humectat
& lenit: fleuma uero auget: & cognitionē ebetē reddit: & auget som
nū. Opationes uero acuti sunt resolutio inciso & putrefactio scđm
Aui. & scđm ablutio Rasis. Acutū calorē auget & corpus cito in
flāmat & sanguinē adurit: & ipm prius i colerā rubeā mutat: & po
stea in nigrā: opationes salii scđm Aui. sunt absterfio exsiccatio &

phibitio putrefactiōis: & scđm Ra. dictē sunt in tex. imediate p̄ce/
dēti: Opatōes uero acetose sunt scđm Aui. infrigidatio & icisio. Et
scđm Ra. acetosū colerā rubeā & sanguinē reprimat & uētrē strigit
si stomachus & itestina mūda fuerint. Si autē fleumatis in eis fuerit
multitudo uētris facit fluxū & corp^o ifrigidat: uirtutē quoq; dige
stiuā debilitat & pprie i epate. Neruis uero & neruosis mēbris nocū
mētū affert & corp^o desiccac: uirtutē autē appetitiuā excitat: De opa
tionibus uero ispidi dicit Ra. qđ aliqđ ē inspidū qđ magis nutrit. s.
qđ eq̄litari magis uicinū ē: aliud ē qđ t̄pate calefacit: & aliud qđ t̄pa
te ifrigidat: & si cū ipso fuerit multa hūiditas hūectabit: si uero sic/
cū fuerit desiccabit.

Bis duo uipa facit: mūdat dētes: dat acutū Hic ponunt .iiii.
Visum: qđ minus est iplet: minuit & abūdat iuuamēta uipe. Pri
mū est qđ uipa mun
dat dentes. Cuius cā est: quia pp panē diutius inherētē dētibus q̄ ui
num solū sine pane: limositas illa dentibus adherēs a qua dentes lū
ridicunt: a uino melius cōsumit & abstergit. Secūdū ē qđ acuit ui
sum qa phibet malos fumos ad cerebrū ascēdere qđ offulcarēt: spūs
uisuos p̄ eorū imixtionē: & istud facit ex eo: qa digerit materias ma
las i stomacho existētēs. Tertiū est qđ minus digestum facit digeri:
qa facit clausonē orificii stomachi & cōfortat digestionē. Quartū
est qđ sup̄flue digestū ad mediū reducit: & totū istud maxie ueritatē
hēt de uipa panis cū uino: dūmō panis primo aslatus sit: aut supra
prunas cōsiccatus.

Omnibus asluetā iubeo seruare dietam. Hic ponunt aliqđ do
Approbo sic esse: nisi sit mutare necessē. cumēta: quoq;. Primū ē
Est Ipocras testis: qm sequit mala pestis qđ oibus bonū ē seruari
Fortior est metha medicine certa dieta. dietā cōsuetā: & p̄ dietā
Quā si n̄ curas/ fatue regis & male curas intelligit administratio

cibi & potus: & rō huius documēti est: q̄a trāsgressio a cōsuetudine nocet nocumēto magno: cōsuetudo. n. est altera natura: sicut igit̄ natura custodire oportet: sic & cōsuetudinē: & spāl̄t si cōsuetudo fuerit laudabilis. Et sicut oportet seruare cōsuetā administrationē cibi & potus ita et oportet seruare cōsuetudinē in aliis reb⁹ nō naturalibus pp̄ eādē oīonē. Vñ si aliq̄s fuerit cōsuetus multū laborare: & uelit hāc cōsuetudinē omittēre & in ocio uiuere uel multo minus laborare uel aliā spēm laboris assumere & aliud tps uel aliū modū pcul dubio multū ex hoc debilitat̄. Et sicut itelligit̄ i cibis & potibus somno & uigiliis & euacuationibus & aie accidētib⁹. In oibus. n. multū obseruāda est cōsuetudo si sit laudabilis uel pax laudabilis uel idif ferens in bonitate & malicia respectu huius ad qd̄ debet fieri pmutatio. Et circa istud sciendū est qd̄ assueti exercitare uel labore quibusdā laboribus consuetis: dato q̄ tales sint debiles uel senes minus ledunt̄ & fortius laborāt quā si eēt iuuenes incōsueti: & istud uult Ipo. ii. ampho. dicēs. Assueti assuetos ferre labores & si fuerit imbecilles aut senes in cōsuetis fortibus & iuuenibus facilius ferūt. Et rō est: q̄a isti hēt maiorē inclinationē & cōsuetudinē ad istos labores: nā cōsuetudo prius habita leuior est ut dī i cōmēto p̄dicti ampho. Et ista est cā q̄re uidemus hoīes debiles: ut senes q̄ ex consuetudine aliq̄n exercēt opus mechanicū facere: aliq̄ q̄ facere non possent eius fortiores & iuniores: aut minus ab eis ledunt̄: sicut uidemus molito rem debile facilius succū eleuare quā eo fortiorē: & fabrū antiquū minus ledi malleatione quā iuuenē fortē nō cōsuetū. Secūdū documētū est qd̄ mala pestis. i. magnū nocumētū sequit̄ ex pmutatione diete cōsuetē: ut uult Ipo. Nisi fuerit necesse eā pmutare. Est aut̄ necesse eā pmutare. Primo q̄n est illaudabilis: sic qd̄ ex ea pueniret̄ ad pessimas egritudines: sicut cōsuetudo comedendi malos cibos in sine ex necessitate pducētes ad malas egritudines. Talē. n. consuetu-

dinē & files necesse est corrigere & pmutare uel totaliter uel saltē in fra terminos latitudinis eaq̄: sed hoc debet fieri paulatī & scdm̄ quē dā ordinē: nā oīs subita mutatio uehēmter nocet: & spāl̄t a cōsuetō ad ordinē: nā oīs subita mutatio uehēmter nocet: & spāl̄t a cōsuetō ad incōsuetū. Secūdo necesse est eā pmutare: ut aliq̄s minus ledatur ex incōsuetū si postea ad eā se trāstulerit: si. n. q̄s ad oēm dietā se assuecat: minus ab oī ledet̄ cū se ad eā trāstulerit. Et istud et̄ itelligēdū est in aliis rebus nō naturalibus. Et istud est qd̄ dicit Ipo. ii. ampho. Ex multo tpe cōsueti: & sic fuerint deteriora: i. incōsuetis minus molestare cōsueuerūt: oportet igit̄ ad nō cōsuetā trāsmutare: & circa istud est sciendū qd̄ q̄sq̄ debet sibi cauere ne unius rei quātūcūq̄ bona sit sibi cōsuetudinē faciat q̄ ipm̄ seruare sit necessariū. Verbi grā: siq̄s uno cibo cōsuet⁹ semp̄ utat̄: uel aliquo potu: uel totaliter ab eis abstineat: uel dormire uel moueri uel coire totaliter assuecat: ad hoc grauiter altringit̄: maximū enī incurret nocumētū si iterdū ab eisdē oportet abstinere: sic igit̄ qd̄libet corpus se disponere debet ut calorē & frigus pati possit & ad motiōes & ad q̄libet nutriētia apt⁹ reddat̄: & ut somni & uigiliaz horas: māsiōes: & domos lectos & idūmēta sine lesiōe pmutare possit. Qd̄ qd̄ poterit fieri si cōsuetudo nō obseruet̄ ad unguē: sed interdum ad incōsuetā transeamus: Oportet igit̄ ad incōsuetā aliq̄n pmutare: & istud uult Rasis. iiii. al mā. c. de cōseruatiōe cōsuetudinē. Tertiū documētū est qd̄ fortior & potior metha in medicādo egrū est administrare dietā certā: quā si medicus nō curauerit: & aliā indebitā administrauerit fatue regit̄ egrū & male eū curat: & circa istud ē sciendū qd̄ triplex est dieta. f. grossa: q̄ est q̄si dieta sanoz: & tenuissima: q̄ est nihil dare uel q̄si: & media: q̄ absolute tenuis dī: & ista diuidit̄ i dietā tenuē declinātē ad latius grossē: sicut aq̄ carnis oua sorbilis: & pulli parui: & declinātē ad tenuissimā: sicut aq̄ ordeī: mellicratū: & uinū granatoz: & mediā q̄ certa noīat̄: ut pūfana n̄ colata: & extremitates pulloz: & ista die

ta certa in pluribus cōuenit egritudinibus: nō tñ in oibus: nō. n. cōn
uenit in egritudinibus lōgis: q̄a in talibus oportet uirtutē longo tpe
eē añq̄ pueniat ad uictoriā: & uirtus cū diēta certo tpe nō posset p
durare sine magna debilitate: oportet ergo i tali egritudine cibū in
grossare: s̄l̄r nō cōuenit in acutissimis egritudinibus. In illis q̄ ter
minant̄ in q̄rto die uel añ: q̄a in talibus cōuenit diēta tenuissima: ut
uult Ipo. i. ampho. ibi. ad ultimas egritudies ultime curatiōes ad pfe
ctiōnē sunt potētes.

In isto tex. ponū **Q**uale qd & qñ: q̄rū quotiēs ubi dādo
tur sex a medico cō **I**sta notare cibo debet medicus dietando
siderāda in admini/
stratione diēte. Primū est q̄le. i. cuius q̄litates debet eē cib⁹: q̄a i egrit
tudine calida debemus egrū dietare frigido cibo: & ifrigida calido:
in humida sicco: in sicca humido. Verū tñ q̄a naturalis cōplexio die
ta sibi s̄l̄r cōseruari debet: ut uult Gal. in tegni: ibi: calidiora calidio
ribus indigēt adiutoriis: frigidiora frigidiorib⁹ & c. Secū. iū ē qd. i.
cuius substātie debet eē cibus: q̄a athlete & rusti fortibus exercitiis
suppositi debēt dietari cibo grosso: q̄a in eis uis digestiua est fortis:
& sic nō debēt ut cibis subtilibus: ut pullis: caponibus: carnibus ui/
tulinis seu edinis: quia iste carnes in eis adurerent̄: aut nimis cito di
gerent̄: q̄re necesse eēt eis sepe comedere: mobiles uero & i ocio ui/
uētes debēt uti diēta subtilis substātie: q̄a in eis uirtus digestiua est
debilis: nō potēs i grossos cibos: cuiusmodi sūt carnes porcine. fāse
& bouine: pisces sole exsiccati: s̄l̄r i egris: egrotātes egritudinib⁹ acu
tis debēt uti subtiliori diēta quā egrotātes egritudinibus chronicis. i.
lōgis sicut quartanis. Tertiū est qñ. i. quo tpe diēta debet dari: quia
in sanis maxie debet atēdi cōsuetudo. Vñ i estate hoies surgētes &
cōsueti bis solū in die comedere: debēt comedere hora. x. uel modicū
añ & nō expectare mediū diei pp nīmū dici calorē: s̄l̄r debēt cena

re hora. vi. uel modicū post: i hyeme uero debēt prādere hora. xi. uel
.xii. ppter lōgitudinē somni: & deinde cenare hora. vii. uel modicū
post: & maxie seruāda est cōsuetudo: in egris uero ē cōsiderādū est
tps: q̄a i febrib⁹ in paroxismo uel statī añ paroxismū uel statī post:
nō est dāda diēta: q̄a si statī añ paroxismū uel in paroxismo det̄: na
tura diuertit̄ a digestione materie febris: p hoc qd̄ debet digestioni
cibi esse intēta: & nō debet dari statī post paroxismū: q̄a uirtus ad/
huc multū debilitata est ex paroxismo imēdiate pcedētī: debet igi
dari diēta añ paroxismū tāto tpe qd̄ possit digeri añ aduētū paro
xismi: uel debet dari aliquo tpe post paroxismū: & hoc est uerū nisi
timeatur magna debilitas uirtutis: tūc. n. dandus est cibus quocūq̄
tpe: accidentibus. n. uirtutē dissolūtibus cibus illico dandus est: ut
uult Gal. in cō. illius ampho. i. parti. cōtēplari at̄ oportet. **Q**uartū ē
q̄rū. i. q̄ritas cibi sumēdi: q̄a ut dictū est prius: q̄ritas cibi estate cō
medēdi pro q̄libet uice debet esse pauca: q̄a calor naturalis tūc de
bilis est ppter nimias resolutiōes: in hyeme uero cibus una uice su
mēdus debet esse multus: q̄a uirtus digestiua tūc fortis est cū calor
naturalis sit unitus ppter frigus circūstās ut dictū ē prius: ibi. **T**pi
bus ueris. **Q**uintū est quotiēs. i. quotiēs in die sit cibus dādus: q̄a in
estate debet sepius dari q̄ in hyeme: autūno uel uere licet modicum
pro q̄libet uice: ut ē pri⁹ dictū ē: s̄l̄r uirtute digestiua existēte debi
li sepe & modicū de cibo ē dādū: uirtute uero existēte forti: pōt mul
tū dari & paucis uicib⁹. **S**extū est ubi. i. in quo loco: q̄a cib⁹ nō ē su
mēdus i loco frigido multū: nec mltū calido sed magis i loco tpatō.

In hoc tex. autor di
Ius caulis soluit: cuius substātia stringit **c**it tria. Primū ē qd̄ ius
Vtraq̄ quādo dat̄ uenter laxare paratur **caulis. i. aqua & maxie**
prie ebulitiōis caulium
si buliant̄: soluit uētrē: cuius cā est: q̄a in foliis & ptribus exteriorib⁹

cauliū est uirtus q̄dā nitrosa absterſiua debilitat inherēs: & facile se
parabilis p̄ modicā decoctionē siue ebullitionē q̄ sparsa p̄ aquā ip̄
sam laxatiua reddit: & hinc ē q̄d p̄ria aq̄ decoctiōis caulū magis
laxat quā secūda q̄a ista uirtus nitrosa absterſiua p̄ primā decoctio
nē plurimū sepat̄. Secūdū q̄d dicit est: q̄d substātia caulū: & hoc
post decoctionē eorū strigit uētrē: & cā est: q̄a oīs uirtus q̄ laxaret p̄
decoctionē ab ea ablata est: & manet substātia terrea sicca q̄ uentrē
strigit. Tertiū q̄d dicit est: q̄d utraq̄ simul sumpta. s. aq̄ decoctiōis
cauliū & substātia eorū laxat uētrē: & rō est: q̄a uirtus absterſiua &
nitrosa i aq̄ manet: grā cuius totū laxat. pro maiori noticia sciēdū ē
primo: q̄d caules generāt humorē melācolicū & somnia mala: mali
sunt stomacho: p̄ nutrūt: uisum obtenebrāt: somnū inducūt mē
strua & urinā puocāt: ut prim Aui. ii. can. & prim a Rasis. iii. almā.
colligūt. Secūdo sciēdū q̄ comestio caulis siue decoctiōis siue semi
nis ei⁹ phibet & retardat ebrietatē: ut uī inuere Arist. iii. pt̄. p̄bleu
ma. q̄rēs: pp̄ qd̄ caulis soluit crapulā. Et idē uolūt Ra. & Auic. locis
p̄all. Cuius cā pōt eē ista sc̄dm aliquos: q̄a pp̄ comestionē caulis ele
uant̄ fumi ualde grossi igrossantes fumositates uini: q̄ igrossate ipe
diunt penetrare ad cerebrū pp̄ eorū grossitudinē. Philo. uero p̄bleu
mate p̄dicto aliā dat cām: istā. s. q̄a qd̄ trahit humidū uinosū ad se
ac a corpe repellit & corpus ifrigidat: curat crapulā: sed caulis ē hu
iusmodi: ergo curat crapulā. Q̄d aut̄ caulis sit hmōi p̄bat: q̄a p̄ suc
cū caulis q̄ est diureticus trahunt̄ humiditates uinose indigeste a to
to corpe: & in uescā deferunt: & p̄ substātiā eius frigidā stipticā &
terreā i stomacho relictā nō potētē penetrare ifrigidat totū corpus.
Et p̄ cōsequēs curat crapulā hoc mō qm̄ supfluitates subtiles q̄ non
poterāt deorsum tēdere pp̄ caliditatē uini mouentē eas ad sup̄iora:
ut ad cerebrū ferunt̄ repressē deorsum & uirtute succi trahunt̄ ad
uescā. Est. n. diureticus & menstruorū puocatiuus: ut dictū est.

Dixerunt malua ueteres quia molliat aluū
Malue radices rase dedere feces.
Vuulua mouerunt & fluxū sepe dederūt.

DE MALVA

ua molliſicat uētrē: quia est unū de remolitiuis. Sunt. n. q̄ttuor re
molitiua. s. malua: bis malua: brāca ursina: & mercurialis: ex qb⁹ cōi
ter fit elistere lenitiuū & molliſicatiuū qd̄ ualet ad fecū indurataz
educationē. Et est duplex malua: qd̄. n. est hñs sanguinos flores: &
alia hñs albos flores. Et i ista ē maior pp̄rietas molliſicādi q̄ i p̄ria.
Secūdus effectus est qd̄ radices malue abraſe educūt feces: & hoc ē
q̄n ex ipsis fiūt suppositoria sicut solent fieri de radice mercurialis.
Tertius effectus malue est qd̄ facit fluxū mēstrui in mulieribus: &
hoc est pp̄ nimīā eius humectationē & lubrificatiōnē: q̄ uene m̄ricis
facilius a sanguine acuto fundunt̄. Et dicit platearius qd̄ certo expi
mēto mēstrua puocat.

DE MENTA

Mentitur menta si sit depellere lenta.
Vētris lūbricos stomachi uermesq̄ nociuos unū documentū de
mēta dicēs: q̄ mēta nō debet denoīari hoc noīe mēta si nō hēat uim
stati auferēdi uermes uētris & stomachi. Mēta. n. magne & fortis ē
aromaticitatis & magne amaritudinis: & iō quēadmodū absinthiū
uermes interficit sic & mēta. Et debet dari decoctio eius sicut & ab
sintii & nō subia. Aduertēdū tñ q̄a multū calida est & sicca sangui
nē adurēs nō cōpetit uia cibi i regimine sanitatis: bñ tñ cōuenit uia
medicinz: q̄a stomachū cōfortat & ipsum calefacit & scdat singultū
& digerit: & phibet uomitū fleumaticū & sanguineū: & ad coitum
incitat pp̄pter inflationē q̄ est in ipsa & humiditatē ortolanā: & pro
pria ad illud: & si frustra ipsius in lacte dimittunt̄ nō caseat: ut col
ligitur ex Auic. ii. cano. c. de menta.

Hic ponunt̄. iii.
pp̄rietas siue effe
ctus malue. quorū.
Primus est qd̄ mal

Hic autor ponit

In hoc tex. autor

principaliter tria facit.

Primo inuit magnam

utilitatem saluie quare

per modum dubium. Cur

homo moriatur in cuius or

to crescit saluia: ad

hoc respondet in secundo

uersu sic quod nulla est

medicina crescens in ortis que

phibeat mortem quam in ortis bene crescat me

dicina phibeat putrefactionem corporis & humiditatem naturalis defen

des ne cito dissoluatur: & istud inuit Aui. in. i. c. singulari dicens: & ars

quod de sanitate custodiens non est ars que a morte securos nos faciat neque

corpus ab extrinsecis nocentis muniatur neque unum quod corpus ad

ultimam uitae longitudo perducatur que est secundum hominem absolute: sed de

duabus rebus securitate prebet putrefactionis penitus prohibitionem & de

feruore humiditatis: ne cito dissoluatur. Secundo ponit tres effectus sal

uie: quorum. Primus est: quod saluia confortat nervos: quia exsiccat humidi

tates quibus impediuntur & relaxantur nervi. Secundus est quod remouet tre

morem manuum: cuius causa est quia confortat nervos ut dictum est. Ita omne confor

tans nervos tremorem remouet: cum tremor causetur ex debilitate neruo

rum: & propterea senes aliqui & uetule spirantur potius: siue cibo co

rum folia saluie. Tertius est quod remouet febre acutam. id est impedit eam ne co

tingat cuius causa potest esse: quia exsiccat humores impedit eorum putrefactio

ne: ad quam potest sequi febris acuta. Et pro maiori notitia sciendum est quod sal

uia est calida: & sicca: & ideo non multum copetitur se per uiam cibi: quia tamen ipsa

saluia multum confortat nervos: homines in sanitate multum utuntur saluia

dupli. Primo quidem componendo ex ea uinum saluiatum quo uino homines

in latitudine sanitatis utuntur: specialiter in principio mense & copetitur

DE SALUIA.

Cur moritur homo cui saluia crescit in orto

Contra uinum mortis non est medicamentum in ortis

Saluia confortat nervos manuumque tremorem

Tollit: & eius ope febris acuta fugit

Saluia castoreum laudula premula ueris

Nastur: athanasia sanat paralytica membra

Saluia saluatrice nature consiliatrix

homo uinum paralyticis & epilepticis moderate sumptum: & procedenti purga
tione antecedentis medicine. Secundo utuntur saluia in salis: nam excitat appeti
tum & spirantur cum stomachus fuerit repletus malis humoribus crudis & indi
gestis: & duplex saluia. scilicet doctica: & habet lata & folia magna. Alia est
que uulgariter nobilis dicitur: & habet minora & strictiora folia: & apud medi
cos dicitur lilifagus. Tertio conuenit autor sex res medicinales ualentes in cu
ratore palisis: & dicitur quod saluia castoreum laudula premula ueris nasturcium
& athanasia curat & sanat membra paralytica. id est palisi tacta siue debilita
ta. De saluia autem causa patet ex dictis: quia ut dictum est: saluia confortat ner
uos. quod palisi debilitati sunt & est quia saluia calida est & sicca consumit
materiam fleumaticam inbibitam nervis ex qua fit palisis. De castoreo patet: quia
castoreum est maxime confortatiuum calefactiuum & exsiccatiuum nervos:
dicitur enim Aui. ii. can. c. de eo quod subtilius & fortius omni quod calefacit & ex
siccat: & postea dicitur quod confortat nervis & calefacit & confortat tremori &
spasmo humido & stupori & palisi: & postea adhuc subdit quod non est ali
quid magis iuuatiuum uentositatum aure quam ipsum cum ex castoreo accipitur quod
est lens una & dissoluitur in oleo nardii & distillatur in eam: plures alios effe
ctus habet castoreum: quos Aui. narrat lo. pal. & est castoreum testiculorum cuius
dam animalis marini: quod dicitur castoreo: & oleum de castoreo est multum ualeat in palisi
sicut castoreum per euacuationem materie: quia tunc illa uentositatem que residua
est consumitur & neuos confortat: dicitur laudula est patet quia sua aromaticitate
confortat nervos: & sua calefactio consumit materiam palisis dicitur premula ue
ris est patet: quia sua aromaticitate & calefactio confortat nervos: & dicitur
premula ueris quia est de primis aromaticis in ueris crescentibus: dicitur nasturcio pa
tet: quia nasturcium est calidum & siccum subtiliatiuum & icisiuum & resolutiuum
quod aufert materiam palisis: & dicitur Aui. ii. ca. c. de eo quod confortat omni mollificati
onem nervos: quia calefacit & educit fleuante: & mundificat nervos a fleuante: &
ideo consuluntur medici ut nasturcium in quod dragesima edatur prope quia cibi quod dra
gesimales sunt fleuatici. & est nasturcium herba cois crescens in locis frigi

diffimis. s. in locis petrosis & aquosis ubi sunt multi fontes: de athanasia uero q̄ alio noīe dī tanacetū: teutonice tente uel reynuae: patet q̄a ista herba hēt uirtutē purgādi fleumate & sua caliditate exsiccat nervos: & hēt uirtutē purgādi uermes & materiā ex q̄ generant: & iō gallici cōiter in diebus paschalibus utunt̄ athanasia frīxa cū ouis ad purgādū fleumata ex piscib⁹ i q̄dragesima generata ex q̄bus facile generant uermes i dispositis: & i sine tex. autor subdit qd̄ salua dī q̄si saluat̄rix nature.

DE RUTA.

Hic ponit autor Nobilis est ruta: quia lumina reddit acuta quattuor effectus rute. Primus ē q̄ acuit uisum & pprie succus ei⁹ ut dicit Aui. .ii. ca. c. de ea: & pri⁹

dictū ē ibi. Allea nux ru. Secūda est q̄ ruta minuit desiderū coctū di uiris sed in mulierib⁹ auget: cuius cā pōt eē ista: q̄a ruta sua caliditate & exsiccatiōe sperma in uiris minorat: qd̄ subtile ē & aerēū: sed in mulieribus subtiliat & calefacit: q̄a in eis sperma est aquosū & frigidū: & ergo eas magis ad coitū incitat pp subtiliationē & caliditate spermat̄is ex ruta. Tertius effectus eius est q̄ ruta facit astu ciā. i. facile apprehēsiōe & inuētiōe alicuius medii i cā subtili: q̄a pp calefactiōe & exsiccationē subtiliat spūs: & sic igeniū clarificat Quartus effectus ē q̄ decoctio rute effugat pulice: & hoc si ex ea irroret̄ domus: q̄a interficit eas scdm q̄ cōiter dicūt medici & scdm Aui. in .iiii. trac. .iii. c. de effugatiōe pulicū: qn̄ aspgit̄ domus cū infusione coluquintide salūt pulices & fugiūt: & s̄st̄ ex decoctiōe rubei. Et postea subdit Aui. & dixerūt quidā qn̄ ponitur sanguis hirci in fouea in domo aggregat̄ pulices apud eū deinde moriunt̄: & si militer aggregat̄ sup lignū linitū ex adipe ericii: & fugiūt ex odo-

re caulis & folioꝝ oleādri. Et scdm aliquos nihil magis deiectiū ē pulicū q̄ res fortis odoris: & ergo ruta ualeat̄ mētastrū: lupulus: & sup oīa feces uel urina eq̄. Itē domus irrorata ex decoctiōe seminis rape occidit pulices. Et si fumigēt̄ domus ex cornu taurino fugient pulices. Pro captiōe tñ eas: nihil melius est quā impositiō pauci bombicis in lecto: quia in illo aggregantur.

DE CEPIS.

De cepis medici nō cōsentire uidentur. Colericis non esse bonas dicit Galienus Fleumaticis uero multū docet esse salubres Prefertim stomacho pulcrūq; creare colorē Contritis cepis loca denudata capillis Sepe fricās poteris capitis raparare decorē

Hic loquit̄ autor de cepis: & dicit. v. Primū est qd̄ medici dissentiūt nature cepay: q̄ aliquibus uis qd̄ cepe bone sunt fleumaticis: aliq̄ uero qd̄ eis nō ualent:

sicut forsan Ra. uult: q̄a dicit eas. iii. alman. generare humores sup fluos i stomacho & fleumaticos. Secūdū ē qd̄ Gal. dicit cepas multum obesse colericis: cuius cā est: q̄a ut dicit Aui. .ii. cano. c. de cepes Cepe est calidū i tertio: & ergo nocet calidis: ut sunt colerici. Tertū est qd̄ cepe multū ualēt fleumaticis: q̄a sunt calide incisue subtiliatue abstersiue & apitiue: quare fleumaticos humores & uiscosos in fleumaticis multiplicatos digerūt: incidunt subtiliant & abstergunt. Quartū est qd̄ cepe ualēt stomacho: q̄a mūdificat̄ ipm a fleumaticis & ipm calefaciūt: Et ergo dicit Aui. loco pall. qd̄ istud qd̄ ex cepe comedit̄ pp suā caliditate cōfortat stōachū debilē: & pp istud ēt decorat̄ colorē faciei: q̄a nō est possibile colorē faciei esse uiuidū stomacho existente multū fleumatico aut repleto malis humoribus crudis & fleumaticis. Quintū est qd̄ loca depilata. i. loca pilis priuata: pilos siue crines recuperat̄ si cōterant̄ cepe coctē & ex eis fricētur loca depilata: & istud uerū est qn̄ depilatio accidit pp opilatiō-

ne poros & corruptione materie sub cute: quia cepe apert poros & resoluunt materia mala q̄ sub cute est & bona ad locum attrahunt: Et ergo fricatio cum cepis ualet ad alopiam multum: ut uult Aui. ii. ca. c. al leg. & vii. iiii. c. de cura alopie. Et per istud infert textus qd̄ capitis decor poterit reparari per istam fricationem cum cepis: quia capitis decor pilis sunt: pro maiori noticia effectum cepay sciendum est qd̄ cepe excitat coitum: appetitum puocant: faciem rubificat: cum melle uerueas eradicant sitim faciunt: intellectui nocent: quia humorum malum grossum generant saliuam multiplicat: & succus earum confortat aquam descendenti in oculum: & abstergit uisum: sicut colligitur ex Aui. ii. can. c. alle. Sciendum uiterius quod cepe trite cum melle & aceto conferunt morsui canis rabidi: & ergo quidam superaddunt textui precedenti istos duos uersus.

Appositas perhibent morsus curare caninos:

Si trite cum melle prius fuerint & aceto.

Et de isto et prius dictum est ibi. Allea nux ruta.

Hic autor duo fa

DE SINAPIS

cit. Primo ponit complexionem ipsius granum Dat lacrimas purgatque caput: tollitque uenenum ni sinapis dicitur: quod

Est modicum granum siccum calidumque sinapis. Dat lacrimas purgatque caput: tollitque uenenum ni sinapis dicitur: quod granum sinapis est modicum granum calidum & siccum: quod uerum est: quia est calidum & siccum usque ad quartum gradum secundum Aui. ii. can. c. de sinapi. Secundo ponit tres proprietates siue effectus grani sinapis. Primus effectus est quod commouet lacrymas: cuius causa est: quia sua caliditate nimia subleuat & dissoluit humiditates cerebri: ex quibus tunc per eas fluxum pueniunt lacryme. Secundus effectus seminis sinapis est: quod expurgat caput. i. cerebrum mundificando & abstergendo humiditates fleumaticas a capite: expurgat et caput naribus impositum puocando sternutationem sua mordicatio: & ideo imponitur naribus appoplecticorum: per sternutationem aut expelluntur nocumeta cerebri: & sicut semine sinapis sua calidita

te subtilat fleumata: & dissoluit illa que opilat meatus cerebri ex quorum opilatione sequitur appoplexia: & sic relinquitur semen sinapis est ualde incisuum fleumatis & consumptiuum & mundificatiuum. Tertius effectus est tollit uenenum: & istud concordat cum dicto Aui. loco passim. s. qd̄ fugiunt ex fumo eius uermes uenenosi.

DE VIOLE.

Crapula discutit capita dolor atque grauedo.

Purpuream dicunt uiolam curare caduceos.

Hic ponunt tres proprietates siue effectus uiole. Primus effectus est: quod uiola habet proprietatem sedandi

ebrietatem: cuius causa potest esse: quia uiola odore habet tepatum atque suauem: & talis maxime est confortatiuus cerebri: forte enim cerebrum non patitur cito ebrietate: sed debile: & et uiola est frigida que cerebri infrigidat: & sic ineptificat ipsum ad recipiendum fumum calidum. Secundus effectus eius est: quod uiola est sedatiua doloris capitis atque grauedinis: & istud est uerum de dolore capitis ex calida causa: ut uult Aui. ii. cano. c. de uiola: & sicut Ra. iiii. alma. & Me. Et ratio est: quia uiola est frigida: & sic repugnat cause calide. Tertius est: quod uiola dicitur curare caducos in dicitur epilepticos: & dicitur notate in textu: dicitur: quia compositores non attribuunt istum effectum uiole: & ergo si iste effectus conueniat uiole: causa eius potest esse: quia per aromaticitatem uiole cerebri confortat: quo existente forti a modicis nocumetis non leditur: & per consequens et non incurrit epilepsiam: quod dicitur parua appoplexia ex opilatione neruorum sensatiuorum: restringens.

DE VERTICA.

Egris dat somnum: uomitum quoque tollit aduersum Compellit tussim ueterem: colicisque medetur Pellit pulmonis frigus ueteris: tumorem Omnibus & morbis subueniet articulo: uale fleumatis & grossorum humorum naturam grauantiu & sonum impedientiu:

Hic ponunt septem effectus urticae. Primus est: quod urtica dat egris somnum: quia est subtilatiua & absterse

Secūduſ effectus eius eſtq; tollit uomitū & uſum uomitus & rō ē q̄ uomitus & nauſea multū accidūt ex humore uiſcoſo / ea eſt inciſua. Tertius eſt qd̄ urtica ſedat tuſſim antiq̄ & maxie mel in quo ſpata fuerint ſemina urticae q̄a urtica de pectore ſleuma ex pellit uiſcoſū / ſcdm Ra. iiii. almā. & ſilt eius ſemina cū maxie ſint inciſua abſterſua & ſubtiliatiua / & dicit Aui. ii. can. c. de urtica q; cū bibit cū aq̄ ordeī mūdificat pectus & qn̄ decoquant folia eius i aq̄ ordeī educit humores groſſos qui ſunt i pectore ſed eius ſemē ē ror tius. Quartus eſtq; cōuenit colicis. i. colicā patiētibus q̄a urtica eſt inciſua ſubtiliatiua reſolutiua & abſterſua humiditatis ſleumatice aut uētoſitatis groſſe tēx qbus puēit colica plurimū / & ē colica egritudo doloroſa i it. ſtino dicto colō ſicut iliaca egritudo doloroſa in in teſtino dicto yliō. Quintus eſt qd̄ urtica pellit frigus pulmonis & hoc pp̄ ſui caliditate. Sextus eſt qd̄ urtica ē ſedatiua tumoris uē tris q̄a reſolutiua eſt uentofitatis ex q̄ ut plurimū ſit tumor uentris. Septimus eſt qd̄ urtica ſubuenit doloribus articuloꝝ. i. iuncturarū ſicut artetice ſciaticae & podagre. Et hoc ueꝝ eſt qn̄ pueniūt a mate ria frigida ſleumatica groſſa / cuius cā eſt q̄a urtica ē calefactiua ſci ſua ſubtiliatiua materie ſleumatice groſſe / & pp̄ iſtos effectus ſecū dū Aui. ii. cano. c. de urtica excitat coitū pp̄rie ſemen eius cū uinol & apit oriſiciū mīcis / & ſoluendo educit ſleuma & humore crudū ſua abſterſiōe & nō cū uirtute ſolutiua q̄ ſit i ipſa. Ne tñ aliq; i gut ture ex urtica aut eius ſemine ledat bonū eſt q; poſt eius ſumptio / nē bibat aliquid de oleo roſaceo / & eſt urtica calida i principio ter / tū gradus & ſicca in ſecūdo / ſcdm Aui. loco p̄all.

DE ISOPO.

Iſopus eſt herba purgans a pectore ſleuma
Ad pulmonis opus cū melle coquat yſopus
Vulſibus eximiū fertur reparare colorem

Hic ponuntur effe
ctus yſopi quorum.
Primus eſt q; yſopus
purgat ſleuma a pe

ctore: Cuius cā: eſt q̄a yſopus eſt herba calida & ſicca i tertio: multū abſterſua diſſolutiua & cōſumptiua humiditatis ſleumatice & hēt reſpectū ſingularē ſup ptes pectoris & p̄terea yſopus pp̄riſſime di purgare ſleuma a pectore. Secūduſ effectus eſt q; ēt ualet ad purgē dū pulmonē a ſleumate: eadē de cā. Et pp̄rie ſi coquat cū melle: q̄a mel ē abſterſiū & abſterſiōe mellis augmentat abſterſiō yſopi & iſtud idē uult Aui. ii. ca. c. de yſopo. dicēs q; yſop⁹ cōfert p̄ctori & pulmonī patiētib⁹ ad ſinia in tuſſi antiq̄: & eius decoctio cū ſicub⁹ & melle ſilt. Tertius effectus eſt qd̄ facit bonū colorē faciei: & iſtud ēt uult Aui. loco p̄all. dicēs q; eius potus efficit colorē bonū. Et pp̄ iſtos effectus ſoluēdo educit ſleuma & uermes: ut uult Aui. ibidē: & ſcdm Platariū uinū decoctiōis eius matricē mūdificat a ſupfluis

DE CERIFOLIO.

humoribus & abſtergit.

Suppoſitū cācris tritū cū melle medetur
Cum uino potū poterit ſeparare dolorē
S pe ſolet uomitū uētrēq; tenere ſolutum

Hic ponunt. iiii.

efficit⁹ cerifolii. Pri

mus eſt: q; cerifoliū

tritū cū melle & ſup

poſitū cācro curat ipm: & iſtud idē dicit Pla. c. de cerifolio: & ē can cer apoſtema melacolicū corrodēs ptes corpis tā carnoſas quā ner uoſas: & dr̄ cācer q̄a p̄cedere ut ut cācri. Secūduſ effectus eſt: q; ce rifoliū bibitū cū uino abſcindit dolorē uentris: cui⁹ cā eſt: q̄a uētris inflationē de groſſa uētoſitate ex q̄ puenit: dolorē mitigat: cū ſtoma chi uētoſitate & oſum uiſceꝝ ſoluit & opilationē apit: & ad hoc ēt coadiuuat uinū. Tertius effectus eſt: q; cerifoliū cedat uomitum & fluxū uētris: cuius cā eſt: quia cū cerifoliū calidū eſt in tertio gradu & ſiccū i ſecūdo materiā illā digerit & exſiccāt: ex q̄ puenit uomit⁹ tus & iſtud maxie ueꝝ ē qn̄ uomit⁹ aut ſolutio uētris pueniūt a ma teria rigida ſleumatica: & p̄ter iſtos effect⁹ puocat urinā & mēſtrua & ſoluit dolorē lateris: renū: & ueſicę: & p̄cipue datū cū mellicrato.

Hic ponunt duo
effectus enule cāpa/
n. quoz. Primus est
qđ enula cāpana cō
fortat p̄cordiā. i. ori

ficiū stomachi qđ p̄prie p̄cordiū dī siue mēbra spūalia. i. mēbra an
helitus: q̄ uicina sunt cordi: & spāl̄t radix eius. Q uod aut confortet
orificiū stomachi patet: q̄a cū radix enule sit odorifera cōfortat mē
bra neruosa: orificiū at̄ stomachi mēbrū neruosum est. Q đ aut cō
fortet mēbra spūalia patet: q̄a uinū factū ex enula qđ uocat̄ uinū
enulatū mūdificat pectus & pulmonē. ut uult Aui. iii. ca. c. de enula
& enula ēt scđm ipm̄ ibidē deglutita cū melle adiuuat ad expuēdū
& est ex eis q̄ letificāt & cōfortāt cor. Secundus effectus est qđ suc
cus enule cū succo rute maxime ualet ruptis. i. patiētibus rupturā
siue descensum itestinoz: ad bursam testiculoz: & hoc maxime qñ
ruptura ē pp̄ uētositatē: q̄a illa dissoluunt succus rute & enule: & p̄
ter istos effectus enula bona est stomacho malis humoribus repleto
& apit opilatōes epatis & splenis: ut uult Ra. iii. almā. & confert oī
bus lesionibus & doloribus frigidis & cōmotionibus uentositatum
& inflationis: secundum Aui. loco p̄allegato.

Hic ponunt duo
effectus pulegii quoz/
rum. Primus est: qđ
pulegiū & principa
liter aq̄ eius sūpra cū uino purgat colerā nigrā. Secundus ē: q̄ pule
giū hēt pp̄rietatē curādi podagrā ueterē: ex quo hēt pp̄rietatē lique
faciēdi & dissoluendi fleuma ex quo podagra sepius generari solet
& circa istud est notādum qđ ut dicit Pla. pulegium ē calm̄ & sic/
cū ī tertio gradu: subtilē hēt substātia uirtutē hēt cōfortatiuā ex aro

DE ENULA

Enula cāpana reddit p̄cordia sana
Cum succo rute si succus sumit̄ huius
Affirmāt ruptis nil esse salubrius istis.

DE PULEGIO

Cum uino colerā nigrā potata repellit
Sic dicūt ueterē sumptū curare podagram

maticitate: apitiuā ex substātia & q̄litate: attractiuā ex ignea substā
tia ul̄ natura cōsūptiuā ex calore & siccitate: & solū uinū decoctiōis
ei: ualet cōtra dolorē stōachi & itestinoz: ex frigiditate ul̄ uētositate

DE NASTURCIO.

Illius succo crines retinere fluentes
Altitus asseritur dentisq; curare dolorem
Et squamas succus sanat cū melle punctus

Hic ponunt. iii. ef
fectus nasturcii: quo
rū. Primus ē: q̄ na
sturciū hēt pp̄rieta/
tē retinēdi crines de

fluētes: & hoc si caput unguat̄ cū succo ei: uel si aq̄ uel succo ei: bi
bit̄ & hūc effectū tāgit Aui. ii. ca. c. de nasturcio dicēs. Retinet ca
pillos capitis cadētes bibitū & linitū. Scđs eius effectus ē: q̄ curat
dolorē dētū: & hoc maxie ex cā frigida: q̄a nasturciū ē icisiuū reso
lutiū & calefactiuū: ut patuit prius ibi. Cur moriē hō. Tertius effe
ctus ei: q̄ succus ei: hēt pp̄rietatē curādi squamas pelli adherētes:
qñ sumit̄ cū melle: & ex eo linit̄ locus: & cā ē: q̄a tales squame gene
rant̄ ex fleumate salso. Nasturciū aut̄: ut p̄dictū est: oē fleuma pur
gat: & ergo p̄ intus sūptū phibet cām squamarū: & ab exteri: linitū
sua absterfiōe eas abstergit: & maxie cū melle: q̄a hoc ēt absterfiuū ē
& sic iuuat absterfiōnē nasturcii: & p̄ter istos effectus nasturciū exsic
cat putredinē uacuitatis uētris: mūdificat pulmonē: & cōfert asma
ti: & ī medicis asmat̄is ponit̄ pp̄ illud q̄ ē ī ip̄o de incisiōe & subti
liatiōe: calefacit stomachū & epar & cōfert grossici splēis: & pp̄rie
qñ ex eo fit emplastrū cū melle & facit euomere colerā: & educit eā
solūtōe: augmētū efficit ī coitu: & soluēdo educit uermes: & puocat

DE CELIDONIA.

Cecatis pullis hac lumina mater yrundo
Plinius ut scribit: quāuis sint eruta reddit.

Hic ponit unū
notabile de celido/
nia: & est qđ qñ pulli yrūdinis excecati fuerint tunc m̄ affert celi/
doniā & cū ea fricat oculos pulli excecati: & sic uisus restituit̄: & p

hoc dat inuere autor qd celidonia maxie confortat uisum:& istud
et manifeste patet:qa i medicis ualetibz cōtra debilitatē uisus cō/
muniter ponit:& est celidonia herba nota glaucū hns succū:cā aut
qre ipsi yrūdinī data est uirtus cognoscēdi celidoniā plusq̄ aliis au
bus pōt esse ista:quia pulli yrūdinis sepius cecitatē patiunt q̄ pulli
aliaz auū:qa feces yrūdinū hnt uim exsiccatiuā oculoꝝ & sepius
patiunt a fecibus matrū:& est sciēdū qd scdm Platea:celidonia est
calida & sicca i tertio gradu.Et ex qualitibus suis & substātia hēt
uirtutē dissoluēdi cōsumēdi & attrahēdi. Et radices eius trite & in
uino decoctē ualēt ad purgādū caput & uulū ab humore frigidō
& humido:si patiēs sumū p eos recipiat & postea uinū gargarizet.

Hic autor tria di

DE SALICE.

cit de salice. Primū Auribus infusus uermes succus necat eius
est succus salicis au Cortex uerucas in aceto cocta resoluit.
ribus infusus inter / Pomoz succus flos partus destruit eius
ficat uermes auris:&
istd p̄t cōuenit p̄p stipticitatē & exsiccationē ei⁹ & ē hoc sciēdū q̄
scdm Aui.ii.ca.c.de salice:nō est aliud magis utilissimū quā succus
folioꝝ eius i cura saniei q̄ currit ex aure.Scdm ē:q̄ cortex salicis.i.
extrema ps eius i aceto decocta resoluit uerrucas:Aui.uerō lo.palf.
dicit q̄ eius cinis eradicat uerrucas linitus cū aceto:& istud est p̄p
uehemētē exsiccationē cineris eius:pro deletōe tñ uerrucaz:nō ē ali
qd magis abscondēs uerrucas quā fricatio portulace sup uerrucas:
& facit hoc portulaca sui p̄prietatē & nō q̄litate scdm Aui.ii.ca.c.
de portulaca. Tertiū ē:q̄ flos salicis & succus pomoz.i.fructuū ei⁹
nocēt p̄uiz:qa p̄p stipticitatē & exsiccationē eoꝝ reddūt p̄tū difficilē

Hic ponunt aliq̄

DE CROCI.

iuuamta croci:quoz Confortare crocus dicatur letificando
Primū ē q̄ croc⁹ cō/ Mēbraq̄ defecta cōfortat epar reparando

fortat corpus hūanū letificādo:& circa istud est sciēdū q̄ erocus tā
tā p̄prietatē hēt letificādi q̄ datus i maiori q̄titate q̄ debeat iterfici
letificādo siue ridēdo. Vñ di. Aui.ii.ca.c.de croco. Tres aurei de ipō
iterficiūt letificādo:& ē aureū pōd⁹ dragma unū & semis.Scdm ē
q̄ erocus cōfortat mēbra defecta & principalr cor.Cōfortat et sto/
machū p̄p suā stipticitatē & caliditatē:& eādē cām et reparat epar:
& maxie p̄p stipticitatē:q̄ non p̄mittit dissolui epar:nimius tñ usus
eius iducit nauseā & deiicit appetitū:& istud inuit Aui.lo.palf. di/
cēs:ipse facit nauseā & deiicit appetitū:p̄p̄terea q̄ appositus ē acē
tostati q̄ est i stomacho ex q̄ ē appetitus:& p̄ter istos effectus est fa
ciēs somnū & obtenebrās sensus & cū bibit i uino inebriat abster
git uisū:& p̄hibet fluxū ad ip̄m:facit anhelitū facilē:& cōfortat in
strumēta ahelitus:excitat coitū:& puocat urinā:ut uult Aui.lo.pal.

DE PORRO.

Hic ponūt duo

Reddit secundas permansum sepe puellas iuuamēta porri. Pri
Isto stillantem poteris retinere cruorem mū est q̄ porz pmā
sum.i.p. comestione
eius:Reddit puellas sepe fecūdas:Cuius rō pōt eē:qa scdm Auic.ii.
cano.c.de porro:cōfert coartationi mīcis & duriciē q̄ est in ipsa:q̄
p̄nt eē ip̄edimēta cōceptiōis.Scdm ē:q̄ porz abscondit fluxū sāguis
nariū idē uult Aui.lo.palf.& plures alii effectus ei⁹ dicti sunt prius

DE PIPER.

ibi. Alca nux ruta.

Quod pip est nigrū nō est dissoluere pigrū Hic ponūt mul
Fleumata purgabit digestiuāq̄ iuuabit: ta iuuamenta pipis:
Leuco pip stomacho prodest tussiq̄ dolori & primo tria piperis
Vtile preueniet motū febrisq̄ rigorem. nigri: quoz. Primū
est: q̄ per pip nigrū
nō est pigrū i dissoluēdo.i.resoluēdo p̄p fortē eius caliditatē & siccī
tatē:est.n.calidū & succū i q̄rto.Scdm ē:q̄ purgat fleumata:qa at